

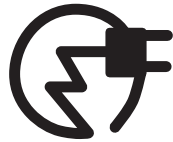

coaneogra

número 275 - abril 2009 - preu: 2,00€

Els joves santamariers finalistes al Mallorca Prix / El Pi Gros es mor //////////////////////////////////////
10 anys de la Biblioteca i de la Residència a Cas Metge Rei //////////////////////////////////////
Entrevista a Joan Morro "parró" / El final d'en Soler //////////////////////////////////////

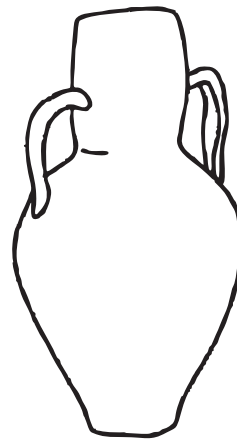
INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
XARXES DE BAIXA TENSIÓ
INSTAL·LACIÓ DE BOMBES SUBMERGIBLES
AUTOMATISMES PER PORTES I BARRERES

FORELECTRIC

JOAN FORTEZA
Mòbil 629 609 439
MIQUEL FORTEZA
Mòbil: 629 675 450

Ainguda Jaume III, 8
telèfon/fax: 971 620 939
07320 SANTA MARIA DEL CAMÍ
E-mail: forelectric.sl@telefonica.net

**SA
GERRERIA**
CERÀMICA SERRA

Carretera d'Inca
Tel: 971 62 01 71

Construccions
Sebastià Bibiloni Sans

Reformes - Rústiques - Enrajolats
Empedregats - Estanteries d'obra

El Fra. Albert Borquny n. 4
Sta. Maria del Camí - tel.: 971 62 13 95

**ESPECIALITAT
EN
CUINA
TÍPICA
MALLORQUINA**

Tancat el dimecres

tel.: 971 62 03 02

C' Cafeteria
CAN
CHUS

**Esmorzars, berenars
i dinars casolans**

T.: 871 70 65 52
C/ Vial, 1-Pol. Son Llaut - Sta. Maria

CONSTRUCCIONS CAPELLA MARI C.B.

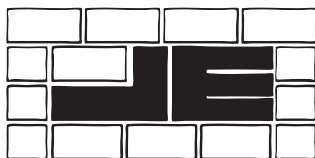
Reformes en general · Feines d'obra

C/Juan Mesquida, 26. Santa Maria
Tel. 627 44 0065 · 667 54 54 20

PAPERERIA LLIBRERIA I REGALS

GALOP

Plaça Nova s/n. - Tel. 971 62 11 98
Santa Maria del Camí (Mallorca)

MAGATZEM
DE MATERIAL
DE CONSTRUCCIÓ

Joaquín Esteso S.L.

*C/. de l'Església, 11
Tel: 971 62 01 81 Santa Maria del Camí*

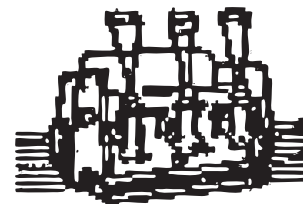

"la Caixa"

HORTUS

v i v e r

Camí de Coanegra s/n - tel.: 971 62 02 79

BAR

CA'N BEIA

CARRER OLESA, 4 Tel. 971 620070
SANTA MARIA DEL CAMÍ

ESTANC Nº 1

*Papereria
Tabac
Servei de fax*

*Horari:
Dilluns a divendres
de 9 a 14 h.
i de 15,30' h. a 20 h.*

*Dissabtes i
diumenges de 9 a 14 h.*

FONER

Santa Maria

OPTICA

Plaça Hostals, 23 A Tel. 971 140 046
07320 Santa Maria del Camí - Mallorca (Illes Balears)

editorial

EL FUTUR DE L'EDUCACIÓ A LES UNIVERSITATS EUROPEES

Ja fa uns mesos que els mitjans de comunicació van plens de notícies relacionades amb pros i contres del Pla Bolonya, un pla que suposa la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). És un compromís que se signà el juny del 1999 i que ha estat ratificat per 46 països europeus. De fet els mitjans de comunicació se n'han fet un ampli ressò d'ençà que grups d'estudiants han plantejat mobilitzacions i ocupacions en contra de la implantació d'aquest pla.

S'ha de recordar que les competències d'ordenació acadèmica i d'estudis són dels estats membres, que lliurement han ratificat la creació de l'EEES, amb un termini clar d'implantació del pla l'any 2010.

La creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior per si mateixa és una gran oportunitat i un gran avenç, si és fa de forma adequada, comparable a la creació de la moneda única europea. Les oportunitats són: la homologació dels títols de tots els països europeus; l'establiment d'una mesura dels aprenentatges, els crèdits ECTS, que suposa que els estudis tendran la mateixa durada en hores; i la major mobilitat dels estudiants.

L'EEES suposa que els estudis universitaris seran de grau –s'eliminen les diplomatures i llicenciatures-, de postgrau –els màsters d'especialització- i de doctorat. Hi havia dues possibilitats de grau: 180 crèdits (3 anys) o 240 crèdits (4 anys). Espanya ha adoptat els graus de 4 anys, altres països han adoptat els de 3 anys, però els alumnes accedeixen a la universitat als 19 anys. En tots els casos l'edat de finalització del grau per als alumnes serà de 22 anys.

Els reptes de la implantació del pla suposen també que la mesura dels crèdits de les carreres universitàries no són sols les hores lectives o de docència magistral, sinó tot el treball d'aprenentatge que ha de fer l'alumne: treballs, seminaris, projectes, treball autònom, pràctiques a empreses o administracions. Aquest darrer repte suposa una autèntica revolució en com s'impartirà la docència, que serà, més que de classes magistrals, de tutories personalitzades amb els alumnes; com també una autèntica revolució del paper més actiu de l'alumne en el seu procés de formació, atès que passarà a estar més centrat en el fet d'aprendre a aprendre, aprendre a ser un professional/científic o investigador ben competent i versàtil. Ambdues revolucions són complexes, complicades i no gens fàcils.

Un altre repte de l'EEES és que la universitat ha d'estar més oberta a la societat i al món empresarial, formant competències i habilitats dels futurs professionals, de tal manera que la majoria d'estudis tendran unes pràctiques en empreses, administracions i ONG, una cosa molt similar a la formació professional o tècnica, al mateix temps que es fa una clara aposta perquè les empreses privades financin estudis i investigacions a les universitats. Aquí el col·lectiu anti-Bolonya tenen un dels seus punts forts, atès que clarament pot ser una amenaça de mercantilització de les universitats, privatització i pèrdua de la seva independència docent i investigadora. D'aquesta manera es pretén eixugar el dèficit d'inversió pública en el funcionament i sosteniment modern de les universitats públiques amb una part de finançament proporcionat per les empreses privades. Hi ha un gran risc de que aquestes empreses financeres tinguin massa pes en decidir l'orientació i matèries dels estudis universitaris. Un tema massa delicat, la competència del qual ha de ser sempre de l'administració i de la universitat.

Un altre repte de l'EEES és el de la igualtat d'oportunitats de tots els estudiants en els estudis de postgrau, independentment de la seva procedència familiar i econòmica. La seva adequada implantació precisarà d'una autèntica revolució en el sistema de beques i d'ajuts als estudiants de famílies amb menys recursos econòmics. Aquí hi ha un altre punt fort dels anti-Bolonya: es crea un sistema de selecció natural de base econòmica, l'elitisme suposarà que sols podran fer màsters d'especialització els que ho puguin pagar, de tal manera que es crearà un criteri de selecció a l'especialització que vulnerarà la igualtat d'oportunitats.

S'ha de destacar que la implantació dels graus i de l'EEES ja es aquí, el proper 2010. Els estudiants i part dels docents s'han queixat de manca de transparència, de diàleg i de manca de comunicació de tot el procés. Sembla que s'hagi volgut esperar quan ja és inevitable la seva implantació. En general la informació i la participació dels estudiants no ha estat gens facilitada pels responsables de les universitats, quan són els principals afectats. S'hauria d'haver facilitat –des del principi- la seva participació democràtica i activa,

La creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) és una bona notícia per la integració cultural, educativa, professional i científica de tots els ciutadans europeus. Però les coses d'envergadura i d'aquest calat s'han de fer amb molta comunicació, que clarament ha faltat. Com també amb una previsió d'increment del finançament públic per a la seva adequada implantació. No semblaria inadequat poder fer una moratòria d'uns anys per poder fer una ordenada i progressiva transició dels plans antics als nous plans de Bolonya. El futur dels mallorquins que s'han de formar a la Universitat de les Illes Balears, a altres universitats de l'Estat o d'altres estats europeus bé ho precisa. L'educació dels ciutadans és el futur del progrés i l'evolució cap a una societat més culta, més tècnica, però també més humanista.

EL PI GROS DE CAN MORAGUES ES MOR

text: M. N. C

Fotos: Rafel pisà

L'arbre més singular i conegut del nostre poble, "es pi gros", es mor.

El pi gros de la finca de S'Arbossar no ha pogut recuperar-se de les ferides que va sofrir amb el cap de fibló d'octubre del 2007, que va arrabassar-li part de la seva copa. Ara encara té algunes branques d'un color verd vistós, però el groc ja domina molt per damunt del verd, senyal inequívoca del seu camí cap a la mort. És sens dubte l'arbre més estimat pels santamariers, el que tots hem visitat més d'una vegada per compartir-hi berenars i tertúlies, abraçar el tronc i comprovar la seva grandesa i gaudir d'una bellesa única en la seva espècie que ens energulleix a tots.

El pi gros és considerat un dels arbres de la espècie pi blanc (*Pinus Halepensis*) més vell de Mallorca, i se xifra la seva llarga vida entre els 300 i els 450 anys. La seva altura és d'uns vint metres i el seu diàmetre de dos metres, i s'ha especulat que podria ser el pi blanc amb el cos més ample del món, però el que sí és cert és que ho és de Balears.

Des de feia ja uns anys tots havíem pogut apreciar el seu deteriorament, les branques s'havien torçat tocant, algunes d'elles, el terra, de manera que per arribar al tronc s'havia creat una espècie de passadís natural.

A principi dels anys noranta la Conselleria d'Agricultura el va incloure dins el catàleg d'arbres singulars de les Illes Balears, i des de llavors els tècnics del Govern s'encarreguen de la seva conservació. Però, tot i els esforços, pareix que serà inevitable un trist final. De ben segur però que el record perdurarà en la memòria de tots els santamariers.

coanegra

Publicació mensual de Santa Maria del Camí.

Número 275 Abril 2009.

Dipòsit Legal: PM - 381 - 1981

Edita: coanegra

Fotografia Coberta: Rafel Pisà.

Equip de Redacció: Bernat Calafat i Vich, Maria Neus Comas i Frau, Maria Antònia Ferrer i Vidal,

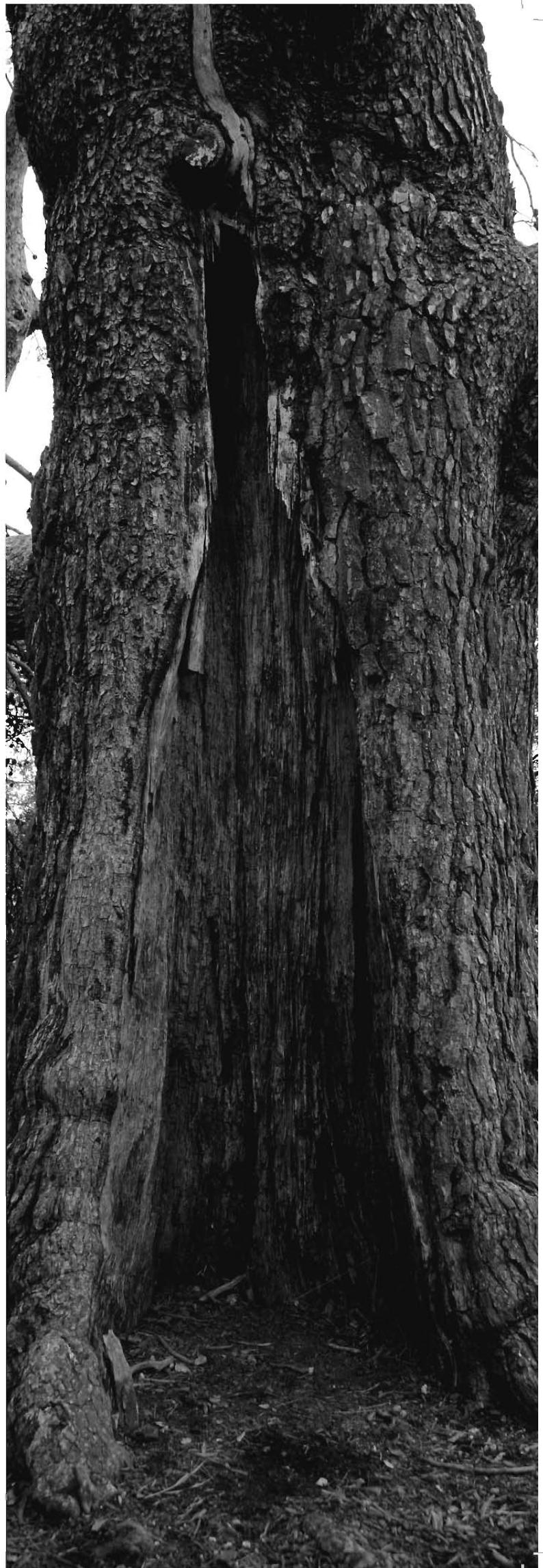
Jaume Ordines i Benestar, Rafel Pisà i Ordines, Mateu Ramis i Canyelles.

Col.laboradors: Joan Andreu, Casal de Joves S'Estació, Joves de Mallorca per la llengua, Miquel Cabot, Rafel Estarells, Bernat Gelabert, Maria Antònia Gil Rafel Joan, Jaume Martí, Mateu Morro, Noves Generacions, Pere Seguí, Obra Cultural Balear, Carlos Garrido.

Correcció Lingüística: Petra Genestra i Serra

Redacció, Administració i Publicitat: Casesnoves, 12 | 07320 | Santa Maria del Camí.

Adreça Electrònica: coanegra@coanegra.cat. Els articles publicats en aquesta revista, sols expressen l'opinió dels seus autors. Imprès amb paper reciclat.

informació

FOTO: MAF

MALLORCA PRIX A SANTA MARIA

Casal de Joves S'Estació

Una semifinal tremenda!!!

Per quart any consecutiu el poble de Santa Maria del Camí ha participat al Mallorca Prix.

Consisteix en una competició organitzada pel Departament de Joventut i Igualtat del Consell de Mallorca, on participen joves d'entre 16 i 35 anys de diferents pobles de l'illa.

El Mallorca Prix es divideix en cinc proves físiques d'habilitat, una d'escènica i una de cultural.

Enguany ha tocat fer la primera semifinal al pavelló del nostre poble. Al llarg dels mesos d'abril i maig se celebraran la resta de semifinals a Andratx, Artà, Porreres i Binissalem.

El dissabte dia 4 d'abril competirem contra Santa Eugènia, Sant Llorenç i Esporles. En aquesta ocasió, els santamariers s'aixecaren inspirats i aconseguiren tombar tots els

altres equips d'aquesta primera semifinal. Per a tots els participants va ser una gran experiència i s'ho passaren d'allò més bé.

El color de Santa Maria en principi havia de ser el vermell, però en arribar al poliesportiu ens donaren la notícia que per un error d'organització teníem les camisetes verdes, i una gran part del nostre públic anava vestit de vermell i tota la decoració era vermella.

El tema de la prova escènica d'aquesta semifinal va ser de "Cultures del món"; nosaltres ens vestírem i férem una escenografia inspirada en la cultura índia, Bollywood.

El municipi de Santa Maria ho va donar tot a cada prova. Tota la il·lusió i les ganes que hi posaren es transformaren en un resultat brillant, 101 punts i primera posició de la primera semifinal. De moment aquest resultat encara no ha estat superat en cap de les altres semifinals!

Això encara és més destacable perquè és el primer any que Santa Maria obté la millor puntuació i passa a la Gran Final, que tindrà lloc dia 20 de juny al Palau Municipal d'Esports d'Inca. Vos hi esperam a tots!!!!!!!!!!!!

4

coanegra

FOTO: RAFEL PISÀ

FOTO: RAFEL PISÀ

FOTO: RAFEL PISÀ

FOTO: MAF

informació

SETMANA SANTA 2009

Text i fotos: J. A.

Un any més hem tengut l'ocasió de participar, d'una o altra manera, en els esdeveniments propis de Setmana Santa i de la Pasqua de Resurrecció, bé sigui com a creients practicants o com a simples espectadors d'unes demostracions religioses desenvolupades pels carrers i les places de pobles i ciutats de la nostra geografia. El que és ben cert és que per a ningú de nosaltres no són indiferents aquestes dates i tot el que a elles va lligat.

En parlar de Setmana Santa ens ve a la memòria un cúmul de records de temps passats que ens fan reviure uns anys en què les presses –tantes vegades immotivades– encara no s'havien apoderat de la gent. Setmana de dies de calma i serenor, de silenci i recolliment al pas de les processons penitencials, d'il·lusió per obtenir un ram d'olivera per protegir la nostra llar, d'assistència massiva a funcions religioses, del goig d'un Dissabte de Glòria i de l'emoció d'una processó de l'Encontre. Aquestes i tantes altres coses que seria prolix enumerar, és el que ens fa recordar la setmana gran dels cristians.

La Setmana Santa, que comença el diumenge de Rams, culmina el diumenge de Pasqua de Resurrecció o Pasqua Florida, dia en què Jesucrist va ressuscitar, fet, aquest, inici i fonament de la religió cristiana.

El dia de Pasqua se celebra el primer diumenge després de la primera lluna plena de l'equinocci de primavera, motiu pel qual la seva data pot variar entre el 22 de març i el 25 d'abril (les processons de Setmana Santa sempre es fan amb lluna plena).

Des de l'any 31 dC fins al 325 dC el dia de Pasqua de Resurrecció es va celebrar coincidint amb la Pasqua del Jueus, que recorda la sortida dels israelites d'Egipte, on eren esclaus.

L'Església Romana, les Evangelistes i l'Església Ortodoxa d'Orient, celebren la Pasqua en diferents dates a causa de la introducció del calendari gregorià l'any 1582, amb el qual es regeixen les primeres, mentre que els ortodoxos continuen regint-se pel calendari julià.

A Santa Maria del Camí aquests dies commemoratius de la passió i resurrecció de Jesucrist s'han anat desenvolupant de la manera més tradicional, amb tot un seguit d'actes i celebracions religioses amb la participació activa de molts fidels santamariers.

El dia 5, diumenge del Ram, al pati de Can Sanxo hi hagué la benedicció dels rams, per a continuació marxar en processó al temple parroquial per assistir a l'Ofici Major, en el transcurs del qual es donà lectura a la Pàssia, que és el relat de la passió i mort de Jesucrist.

Malgrat la pluja i el mal temps, el vespre del dia 7, dimarts, foren molts els fidels santamariers que es congregaren al

temple parroquial per rebre l'absolució penitencial que comunitàriament se'ls impartí, a fi de complir d'aquesta manera amb el precepte Sortir de la parròquia.

Les processons, tant la del dijous com la del divendres, es pogueren celebrar sense entrebancs climatològics que els restassin solemnitat. Sols dos fets inesperats i desafortunats vengueren a retardar la sortida de la processó del divendres. Primer una dona es va sentir indisposada i s'acubà; després fou un home que caigué a l'empedrat i es va fer un trenc, havent de ser ateses ambdues persones. Des d'aquestes pàgines desitjam que s'hagin restablert completament.

El dissabte gran nombre de fidels ompliren el temple parroquial a fi d'assistir i participar als actes de la vigília Pasqual, com són ara el de l'encesa del ciri pasqual, representant la llum de Crist, i el de la benedicció de l'aigua nova, per acabar amb la celebració de la missa.

Si bé el diumenge de Pasqua va començar amb uns nigulots d'aspecte força amenaçador, que adesiara descarregaven algun ruixat, cap allà a les deu, hora de la celebració de la processó de l'Encontre, es retiraren per deixar guaitar un tímid sol, però que fou suficient perquè la processó es pogués desenvolupar amb tota la seva pompa i solemnitat, presenciada per moltes santamarieres i molts de santamariers que fervorosament l'acompanyaren fins a l'església per assistir a l'Ofici del dia, mentre repicaven les campanes i els membres de la Societat de Caçadors local omplien el cel amb l'espetic de les salves de les seves armes.

informació

CONMEMORACIÓ DEL 78È ANIVERSARI DE LA REPÚBLICA.

MR

SOPAR REPUBLICÀ A CAN MENUT /// FOTO: PEPA NUÑEZ

Com des de fa anys, s'ha tornat a celebrar l'aniversari de la República amb una sèrie d'actes organitzats per la comissió local "14 d'abril". L'homenatge a les víctimes, i en particular al batlle de Búger i a cinc santamariers morts aleshores, tengué lloc al cementeri el mateix dia 14, amb un parlament de Carles Garrido i l'himne republicà. El divendres dia 17 es feu el sopar de germanor al cafè Can Menut, amb una representació de terasetes a càrrec de Pep Banyo amb una temàtica adient al cas. Finalment el dissabte dia 18, a Son Llaut, hi hagué una diada que començà el migdia i continuà l'horabaixa amb una torrada i un concert musical. Actuaren els grups Coanegra, Llunàtiques i Banda Barretina.

PARLAMENT DE CARLOS GARRIDO AL CEMENTIRI DE SANTA MARIA

Tant de bo l'acte d'avui no tingués el significat que té. Tant de bo poguéssim celebrar en aquesta data la consolidació de l'esperit d'aquell 14 d'abril del 1931. Aleshores, les bones intencions de democràcia i modernització van permetre l'esperança en un futur diferent.

Dissortadament no va ser així. La sublevació feixista, la guerra civil, la repressió, la segona guerra mundial van dur la història cap a un món ben distint. I el que avui celebrem és una evocació tràgica, trista, frustrada.

Vull recordar a tanta i tanta gent honrada que va veure en la II República la fi d'una llarga sèrie de desastres històrics: les grans diferències socials, el caciquisme a ultrança, la ignorància de les classes populars, l'explotació laboral, el paper integrista i repressor de la jerarquia eclesiàstica, la manca de drets humans.

Aquella gent que creia en la igualtat política de les dones, en l'ensenyança com un dret universal, en una cultura moderna i laica, en uns valors més justos per al sistema social, ho va pagar molt car. Van ser represaliats, empresonats, perseguits, afusellats. Van ser jutjats sense les mínimes garanties jurídiques, espoliats, el seu nom esborrat, i moltes de vegades fins i tot els van negar el dret d'una sepultura digna.

Van ser víctimes d'un terrorisme d'estat esperonat pel mateix règim franquista.

Avui nosaltres tenim unes llibertats formals que ens permeten parlar amb llibertat, manifestar-nos, demanar els nostres drets. I tenim l'obligació de dedicar un emocionat record a tots aquells que van pagar amb la seva vida la voluntat de gaudir de drets que ara es consideren d'allò més normal.

És la nostra responsabilitat, ja que tenim aquest marc democràtic, no oblidar mai el passat. Ni tampoc deixar que el record d'aquella gent que va perdre una guerra continuï a les tenebres de l'oblit, un oblit còmode, intencionat i encara còmplice de persones i estaments que es van beneficiar de la seva desgràcia i ara argumenten que no s'han d'"obrir velles ferides". Protesten si es desmunten els monuments fets pels franquistes, i no volen que s'obrin les fosses on van

PARLAMENT DE CARLES GARRIDO /// FOTO: J.A.

ser amuntegades les víctimes de la repressió.

En nom de nosaltres, ciutadans del segle XXI, vull demanar justícia i respecte pels que van patir la derrota i la repressió. Vull reivindicar el que va significar la Segona República com alternativa d'una història farcida de desastres i ignomínies. Emperò també vull recordar que nosaltres hem de complir amb el nostre compromís. I en aquest moment aquest és l'exigència d'una regeneració profunda de la nostra vida política, el final de la corrupció sistemàtica, de la destrucció del territori, de la mentida instaurada com a tàctica política.

Si aquells homes de la República van lluitar per drets que avui gaudim, nosaltres tenim l'obligació de no ser espectadors del nostre moment històric, sinó d'exigir, demanar, lluitar per un món que no estigui en mans dels oligarques financers ni de les grans corporacions, que són els que dominen en realitat la política.

La Segona República va ser sobretot una iniciativa humanista. Creia en la llibertat i la igualtat, amb valors que poguessin ser compartits per tothom.

No ens hem de deixar acoquinar pels problemes econòmics, ni pel xantatge dels que argumenten que només amb la destrucció del territori s'evita la crisi. No ens hem de deixar colonitzar mentalment per unes televisions infectades amb programacions fetes per fabricar idiotes.

Hem de demanar justícia, igualtat, solidaritat, intel·ligència i cultura. Com ho van fer els republicans de bona fe als quals avui recordem. I que van pagar amb la vida el fet de ser bones persones.

Per ells estem aquí. El nostre record els acompanyarà sempre.

I només podem dir en el seu nom: Visca la república i el que va significar.

informació

FLAIRES, UN TALLER D'AROMES A ALIMENTA

BC

Els passats dies 18 a 21 de març del 2009 se celebrà Alimenta, la fira professional d'alimentació i begudes. Aquesta fira està ubicada al recinte firal de l'aeroport de Palma, a l'antiga terminal. A l'apartat de begudes, hi eren presents una bodega santamariera, Jaume de Puntiró, i una vinculada a santamariers, Binigrau. La fira Alimenta està adreçada inicialment al públic professional els primers dies i, els dos darrers, al públic general.

Una de les novetats ha estat la presentació de "Flaires" per part de Jaume de Puntiró, un espai i taller d'aromes i sabors naturals del vi. L'estand on estava ubicat el taller era d'uns quaranta metres quadrats. Hi havia uns recipients de vidre allargats que contenien les aromes naturals del vi, per exemple l'aroma de pomes era un pot ple de trossos de poma que desprenien l'olor d'aquesta fruita de tardor.

Les aromes estan classificades en primàries, secundàries i terciàries. Així hi havia recipients amb les aromes primàries, les que provenen de la fruita dels ceps, el raïm; de fruites -poma, pera, plàtan, prunes, pinya, mango, melicotó, etc-, de plantes, de flors, d'herbes aromàtiques... Hi havia recipients amb les aromes secundàries, les que provenen del procés d'elaboració i fermentació de l'aigua de raïm: de llevats, d'esperit, d'aiguarent. Finalment hi havia recipients amb aromes terciàries, les que provenen de l'envelliment i

la criança dels vins en bóta de roure i en botella: d'espècies, de bolets, de fruits secs, de torrats, d'arbres i herbes molt aromàtiques, de confitures i de melasses.

Al taller també hi havia mostres dels vins presents a Alimenta amb una relació amb les aromes que hi havia als pots de vidre. Els visitants podien olorar els vins intentant identificar les aromes. Podia fer un anar i venir als pots que contenien les aromes amb les aromes de la copa de vi que tastaven.

Finalment hi havia una illa de llibres relacionats amb el vi: guies de vins, llibres tècnics i científics, glossaris i diccionaris, revistes de gastronomia i de vins.

Jaume de Puntiró vol oferir aquest taller i fer-lo arribar a altres fires i a fires locals per acostar l'interessant món de les aromes del vi, però no a partir d'aromes concentrades o essències, sinó de les aromes naturals dels productes. De fet és una de les activitats que l'Ajuntament de Santa Maria del Camí té prevista per a la fira d'enguany. L'espai-taller "Flaires" estarà ubicat a un nou local comercial al carrer Bartomeu Simonet, cantonada amb plaça Nova, que possiblement també albergarà la mostra de vins santamariers.

VIDRES STA. MARÍA

***Vidres, Aluminis, Manpares,
Bany, Persianes...***

**Poligon Son Llaüt - 07320 Sta. Maria
Telèfon 971 140 034 - Fax 971 140 700
mòbil 639 289 776**

Bar Gelateria

Can Pep

TAPES I ENTREPANS

**Plaça Hostals, 34 - tel. 971 140 334
Santa Maria del Camí**

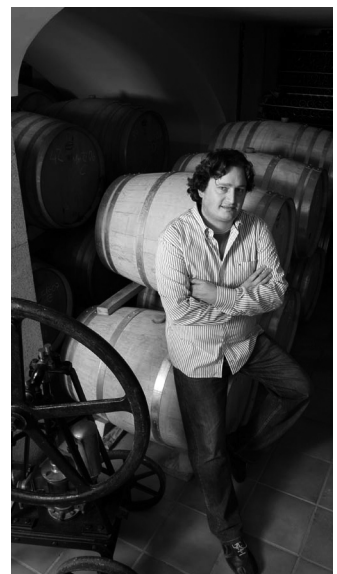
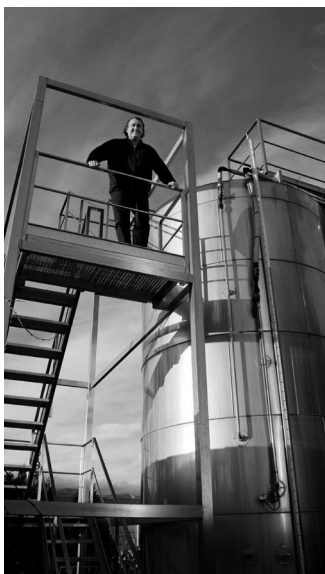
informació

COBERTA DE LA GUIA DE VINS

FOTO: MAF

ELS VINATERS SANTAMARIERS: MACIÀ BATLE, JAUME DE PUNTIRÒ, SEBASTIÀ PASTOR I RAMANYÀ.

PRESENTADA LA RUTA DEL VI, UNA GUIA VINÍCOLA DELS POBLES DEL RAIGUER

BCV

El passat dimarts 31 de març es presentà a 19 d'Art –la tenda de decoració i de vins de la plaça dels Hostals– la Ruta del vi, una acurada guia dels pobles que conformen la denominació d'origen Binissalem-Mallorca.

L'acte fou presentat per Margalida Amat, secretaria del Consell Regulador de la DO Binissalem-Mallorca, que explicà el contingut de la guia; Pere Calafat, president del Consell Regulador, que explicà l'estratègia de comunicació del Consell Regulador de la qual forma part la guia, amb presència als mitjans de comunicació, a revistes de companyies d'aviació i marítimes i a fulletons a hotels; i Joan Mas, cap de producció agroalimentària de la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia, que explicà l'aposta que feien pels productes genuïns mallorquins i de qualitat.

També hi eren presents representants de la Conselleria

d'Agricultura, de la Conselleria de Turisme, batles dels municipis de la comarca vitivinícola –entre els quals hi havia Rosa Vich, batlessa de Santa Maria del Camí-, representants de les bodegues elaboradores, restauradors, hotelers i periodistes.

La guia, que està molt ben editada, amb un disseny modern i atractiu, amb gran profusió de fotos, ha estat realitzada pel Consell Regulador de la DO Binissalem-Mallorca i l'empresa Oriol Comunicació SL. Ha disposat de l'ajut de les conselleries d'Agricultura i Pesca i de Comerç, Indústria i Energia del Govern de les Illes Balears. Hi ha edicions en català, castellà, anglès i alemany. Es pot adquirir a tots els cellers santamariers pel preu de 6 € l'exemplar, com també a llibreries i quioscs.

La Ruta del vi conté uns plànols d'ubicació de la comarca vitivinícola i de cada uns dels municipis que la integren, que són Binissalem, Consell, Sencelles, Santa Maria del Camí i Santa Eugènia. També fa un recorregut pel cicle de la vinya a través de les estacions climatològiques. Seguidament el llibre fa una aturada a cada un dels pobles de la comarca: hi ha unes gloses o dites inicials, una descripció sintètica del municipi, una enumeració dels principals llocs d'interès patrimonial, unes notes de gastronomia amb un plat principal, algunes singularitats o tradicions, una excursió recomanada, un resum de les festes, les fires i els mercats, i una enumeració dels principals restaurants i hotels. Un cop finalitzada la descripció del municipi hi ha una fitxa de cada un dels cellers: fotografia del vinater, breu resum de la bodega, dades de contacte i fotografies dels vins que elabora. Hi ha les fitxes de 5 bodegues de Binissalem, cap de Consell, 4 de Santa Maria del Camí, 3 de Sencelles i 1 de Santa Eugènia.

L'apartat de Santa Maria del Camí comença amb una pàgina de fotos: parròquia i campanar blau, Casa de la Vila, cases de Son Seguí, gegants i caparrots, dimonis, brot de

pi i detall del baix relleu d'un raïm del portal major de la parròquia. La dita que ens identifica és: "On hi ha pi, hi ha bon vi". Destaca que és un poble que té especialització en el vi, que fou tradicional l'elaboració d'aiguardent i de licors, que els Hostals és el centre comercial... Els llocs d'interès que destaca són: la Casa de la Vila, l'Església parroquial amb el campanar, el Convent, sa Sínia, Son Torrella, Son Seguí i l'avenc de Son Pou. A la gastronomia tenim el llom amb col, i les singularitats són la llet d'ametla, les robes de llengos de Can Bujosa i el brot de pi als cellers. L'excursió recomanada és el camí de Coanegra fins a l'avenc de son Pou. Remarca l'interessant mercat setmanal dels diumenges, els foguerons de Sant Antoni, la Fira i el Firó, les festes patronals –en què s'hi destaquen els Jocs-, i la Festa del vi novell el darrer dissabte de novembre. Els restaurants que hi figuren són: Sa Sini, Es Molí des Torrent, Hostals, Can Calet i Sa Font. Per a l'allotjament: agroturismes des Torrent Fals i Molí de Son Maiol i l'hotel Read's, del qual remarca que el seu restaurant té una estrella Michelin.

Finalment hi ha una fitxa de cada un dels cellers santamariers: Macià Batle, Sebastià Pastor, Ramanyà i Jaume de Puntiró. Entre les quatre bodegues hi ha 27 tipus de vins embotellats diferents, una bona mostra de la salut i diversificació del sector vinater santamarièr.

Acabam aquesta ressenya amb les paraules de presentació de la Ruta del vi de Pere Calafat: "Agafeu la guia com un punt de partida, cal que la faceu vostra, que us deixeu anar pels camins, per la petjada històrica, pel paisatge, per la natura, per les cases i pels cellers. Us esperam en els nostres cellers perquè ens conegueu, perquè tasteu els vins, en comproveu l'autenticitat i en trobeu l'ànima".

La Ruta del vi serà un instrument més per fer conèixer i difondre els cinc pobles que conformen la denominació d'origen, els seus cellers i sobretots els seus vins embotellats i de qualitat.

BAR S'ESTACA

Menus diaris

***Carns a la plaxa, Hamburgueses,
pepitos, Fritures, Perritos...***

**Carrer Marqués de la Fonsanta, 40
tel: 971 620 286 - 606 048 365
07320 Santa Maria del Camí**

**VIVERS
SANTA
MARIA**
1847 1919

**Camí des Raiguer, 77 - Santa Maria del Camí
Tel: 971 140 041**

informació

LA RESIDÈNCIA CAS METGE REI COMPLEIX DEU ANYS

Pere Seguí Navarro

És un privilegi ser el gerent de Cas Metge Rei, poder treballar en allò que m'agrada i gaudir de la feina que faig. Han passat deu anys, hem tengut problemes, alegries, rialles, qualche plor... S'han atès 123 ancians, més els de centre de dia. S'han efectuat millores a l'immoble, al mobiliari i encara queda molt per fer.

En primer lloc, vull agrair la confiança que va dipositar en jo l'anterior batlle, Mateu Morro, i posteriorment Rosa Vich, la batllessa de Santa Maria. Agrair als regidors de Serveis Socials Àngela Candel anteriorment i, actualment, Antònia Martí. Gràcies també al Patronat, format per càrrecs socials: Jutge de Pau, Rector (persona molt important per a aquest centre des d'abans que es començàs), representant de la tercera edat i representants dels partits polítics de Santa Maria: Gent per Santa Maria, PP, PSOE, UM i Esquerra Unida. Com a gerent m'he sentit i em sent recolzat pel Patronat en aquests deu anys. Tot i que no sempre hem estat d'acord, ens ha unit un denominador comú: el bon funcionament del centre, independentment del color polític.

Gràcies a les persones que d'una forma desinteressada col·laboren amb aquest centre: grups musicals, corals, tunes, solistes, etcètera. En especial hi ha una col·laboradora que vull destacar, Sor Joana, que fa anys que col·labora amb l'animació sociocultural amb visites als residents amb una constància exemplar.

Vull agrair a La Caixa la seva col·laboració amb els regals de Nadal (Pare Noel), etcètera. Gràcies al director, Guillem.

Gràcies al Centre de Salut, que des del començament ha demostrat gran interès per atendre els ancians, facilitant-nos el treball al personal. Gràcies per la vostra dedicació. Molt especialment a un bon amic, bon metge i gran persona, el doctor Miquel Niell, que de manera no lucrativa és el metge del centre, amb la responsabilitat i el treball que això comporta, dedicant temps i esforç per col·laborar amb

la Residència. Moltes gràcies Miquel Niell pel teu treball i exemple.

Gràcies al personal de Cas Metge Rei, l'ànima del centre. Formam un equip en el qual estic molt content de poder treballar. A vegades em fan enfadar, a vegades els faig enfadar, però de tots i cadascun d'ells vull destacar el seu valor humà i la sensibilitat, tan necessaris a l'hora de desenvolupar aquesta feina.

Gràcies al personal de l'ajuntament: brigada, administratius, interventora, assistenta social i secretària pel temps que dediquen a treballs de Cas Metge Rei.

I, sobretot, gràcies a l'esperit de la Residència, les figures del centre: vosaltres, els residents, les persones majors que atenem. Sense vosaltres aquest centre no tendria sentit. El Patronat i el personal vos asseguren que hem posat el cor. Sabem que no ho hem fet perfecte, però ho hem fet el millor que hem sabut. Amb aquesta il·lusió tractarem de seguir i millorar tot el que puguem.

Per últim, gràcies al poble de Santa Maria, que hem tengut la valentia de tenir una Residència perquè els majors santamariers, quan necessiten aquest servei, no es vegin obligats a abandonar el seu poble. Amb l'esforç que requereix tenir una Residència per al nostre municipi, hem pogut celebrar els deu anys del nostre centre Cas Metge Rei.

informació

NNGG DE SANTA MARIA ORGANITZÀ UNA DIADA DE PANADES

El passat dissabte 4 d'abril les noves generacions de Santa Maria, vam organitzar una diada per a l'elaboració de panades, on les veteranes mans dels adults ensenyassin als més joves a elaborar aquest típic menjar de Pasqua. Tant els joves de l'organització com nombrosos afiliats ens varem reunir a Can Sanxo i vam realitzar un centenar de panades per tots els assistents.

A l'acte hi varen assistir el secretari general del PP de Balears, Guillem Estarellas, la senadora popular Joana Xamena, la diputada Aina Castillo, el batle de Marratxí José Ramón Bauzá. Representació de les juntes locals de noves generacions d'altres localitats, com el secretari insular de noves generacions, Jesús De Miguel, i la vicepresidenta insular de la mateixa organització, Juana Maria Gomila.

El taller de panades es va prolongar durant tot el mati i es va clausurar amb un dinar de paella al qual assistiren unes 150 persones. Amb aquest acte els joves de noves generacions de la junta local de Santa Maria, que va servir per reunir els més veterans amb els joves del Partit Popular en una jornada lúdica, i així activar els afiliats per tal d'animar-los i fer-nos presents a dins la nostra localitat.

U N I S E X
PERRUQUERIA * ESTILISTA

C/. Marqués de la Font Santa, 13, baixos
07320 Santa Maria del Camí
Tel. 971 14 06 92

Vial principal, nau 2 - Polígon Son Llaüt
07320 Santa Maria del Camí
Tels 971 46 31 62 - 971 62 16 06
Fax 971 46 42 64
Consport@consport.es

L'AJUNTAMENT RETIRA LA CREU DELS CAIGUTS

Text: M. R.
Foto: Rafel Pisà

Amb la subvenció extraordinària del Govern espanyol per als municipis davant la crisi econòmica, l'ajuntament ha duit a terme la retirada de la creu dels caiguts, aixecada per els santamariers del bàndol victoriós en acabar la guerra civil de 1936-39.

Finalment s'ha retirat la creu, complint així un acord aprovat per majoria dins el consistori des de fa ja molt de temps.

Amb aquesta actuació moltes persones podrem a la fi despreocupar-nos del fet que un símbol religiós, carregat d'iconografia política d'extrema dreta (el jou i les fletxes, el arriba Espanya de Franco, etcètera), presideixi un espai públic, fet que era anacrònic en relació a quasi tots els pobles de l'illa i de l'estat espanyol.

Durant massa anys la presència d'aquest símbol ha proposat als qui el contemplaven uns valors dubtosament cristians i socialment discriminatoris per als vençuts.

Encara que pugui ser respectable l'opinió de conservar el monument per motius històrics o artístics, sobretot de caire local, aquesta opinió sols afectaria la seva conservació dins un lloc privat o particular.

Moltes gràcies a totes les persones que han fet possible aquesta retirada, tant a les que ho han fet lluitant des de dins l'ajuntament venent falsos respectes humans, com en especial a tots els que han lluitat des de fora, conscienciant l'opinió pública per fer-ho.

casa de la vila

MILLORES AL CAMP MUNICIPAL D'ESPORTS

text i foto: JOB

Aquests primers mesos de l'any i ja dins l'any passat s'ha començat a realitzar una sèrie de millores al camp municipal d'esports, per part de la regidoria d'esports, tant per a la millora de les instal·lacions com per a la reducció de costs.

S'han instal·lat alguns llums de baix consum, de moment als voltants, i n'hi ha un de prova dins el pavelló cobert; es duen controls d'acord amb la normativa d'analítiques periòdiques de les aigües de les dutxes, aspersors, etc., per evitar malalties com podria ser la legionel·la; és duu bimensualment un manteniment de la gespa del camp de futbol; s'han fet oficines noves als dos clubs de futbol i s'han millorat els vestidors de davall les grades, que han estat pintats de bell nou i s'hi han posat extractors per llevar el baf de l'aigua calenta de les dutxes i també perquè l'aire es renovi.

També s'ha fet un oficina farmaciola que, a part d'emprar els equips de futbol, també està a disposició de tot el personal que es trobi a les instal·lacions. La farmaciola compta amb

un desfibril·lador donat per la Federació Balear de Futbol però què també està a disposició de totes les entitats esportives o per a qualsevol persona que es trobi dins el recinte esportiu.

S'han de construir devora les piscines un camp de petanca amb quatre pistes. Fins ara la petanca es feia a la plaça Nova, però allà s'hi han de fer uns banys públics. Els aficionats a la petanca es quedaven sense lloc i a partir d'ara podran comptar amb aquestes noves pistes.

Al camp de futbol s'ha instal·lat una reixa que evita que moltes pilotes vagin a caure a cases dels veïns; qualcuna sempre hi arribarà, però no tantes com abans. Pel que fa al pavelló, s'hi han instal·lat unes canastres de minibàsquet per als més petits.

Totes aquestes reformes són necessàries si tenim en compte la gran quantitat de gent que circula cada dia per les instal·lacions, ja que allà hi tenim futbol, bàsquet, tennis, gimnàstica, petanca, piscines...

EL "PLAN E" A SANTA MARIA. ADAPTACIÓ I CONSTRUCCIÓ DE LES PISCINES MUNICIPALS.

text i foto: JOB

Amb la reforma del pla espanyol per a l'estimulació de l'economia i la feina, més conegut com Plan E, Santa Maria podrà comptar amb millores al camp municipal d'esports amb l'adaptació de la piscina infantil a la legislació vigent i la construcció d'una altra de les mateixes característiques. Les obres estan pressupostades en 40.479,86 + 6.476,78 + despeses d'arquitecte del projecte, entre d'altres despeses.

Ambdues piscines estan adequades a la normativa, estan comunicades entre elles pel que fa als sistemes de depuració i neteja, disposen de vessadors per a una millor circulació de l'aigua cap a la depuradora, que compta amb sistema d'electròlisi salina, que és una simple reacció d'electròlisi a partir de l'aigua de la piscina amb una lleugera concentració de sal comuna, aproximadament 5 grams per litre; aquesta quantitat de sal és pràcticament imperceptible per al banyista. La profunditat d'ambdues piscines és de 50 cm.

També s'adaptarà la piscina grossa al sistema d'electròlisi salina ja que aquest sistema té un bon nombre de beneficis, com puguin ser: l'estalvi de composts químics derivats del clor, l'estalvi en treballs de manteniment ja que només és necessari netejar els elèctrodes per assegurar un correcte funcionament de l'equip, una major seguretat en evitar-se la manipulació de productes químics derivats del clor, i també perquè la sal és un antisèptic suau i natural i no destenyeix els vestits de bany ni espatlla el cabell, no irrita els ulls i no resseca la pell.

A partir d'aquest any la piscina comptarà amb una cadira per a minusvàlids que els ajudarà a entrar i sortir de l'aigua sense fer gens d'esforç, ja que duu un sistema hidràulic que funciona amb l'impuls de l'aigua. La cadira es col·locarà a la piscina grossa i ha estat subvencionada en gran part pel Govern balear.

RUYCAL S.A

Ca'n Andria, s/n
07320 Santa Maria del Camí
MALLORCA
Tel.: 971 14 02 50
Fax: 971 14 03 34

ESTANC FRONTERA SERRA

S'estanc des carrer llarg

TABAC
PAPERERIA
OBJECTES DE REGAL
QUINIELES I PRIMITIVA
SERVEI DE FAX

Carrer Llarg, 69. Santa Maria
Tel.: 971 14 02 31 Fax: 971 62 03 74

breus

I CONCENTRACIÓ CITROËN 2 CV.

Sta. Maria del Camí, Diumenge, dia 10 de Maig a les 11,00 hores.

Punt de trobada: Avinguda Josep Verd Sastre (camp d'esports)

PANCARITAT A SON SEGUI

MR

Com cada any el diumenge de l'Àngel se celebra el tradicional pancaritat a l'ermita de Son Seguí. Tots els qui feren l'esforç de pujar al Puig pogueren gaudir d'una bona paella i d'un agradable ambient de companyonia. Afortunadament els santamariers podem contemplar encara aquest paratge atractiu i de moment ben conservat.

PREPARATIUS PER A LES ELECCIONS

Un grup d'amics, membres de l'Associació Tercera Edat de Santa Maria del Camí, que tenen pensat presentar la seva candidatura per assolir la direcció de l'entitat en les eleccions, anunciades per al dia 19 del proper mes de maig, es reuniren en un anomenat restaurant situat a la vora de la carretera de Santa Margalida a Manacor, per allà, a mantells, fermar llaços de companyonia i anar planejant estratègies de cara al dia de les votacions. Al final del dinar es brindà amb cava per l'èxit de la candidatura.

A les votacions del mes vinent, hi estan citats tots els socis de l'entitat amb dret a vot, la campanya de captació dels quals començarà el proper dia 1 de maig.

NOVA DINAMITZADORA JUVENIL

MAF /// Foto: Rafel Pisà

Des del passat mes de gener l'Ajuntament compta amb una nova dinamitzadora juvenil, na Xisca Sastre, que treballa al casal de joves de s'Estació conjuntament amb na Cata Martorell, en projectes adreçats específicament als joves del nostre poble.

ELECCIONS A LA JUNTA DE PREMSA FORANA

JOB

El passat dia 30 de març es va dur a terme a la seu de l'associació de Premsa Forana, a Sant Joan, l'assemblea general extraordinària per elegir la nova junta que durant els pròxims tres anys estarà al capdavant de l'Associació.

A les vuit hi havia la primera convocatòria i a les vuit i mitja la segona. Foren passades les vuit i mitja quan es va procedir, segons els estatuts, a l'elecció de la Junta seguint els ordres del dia marcats:

1. Acomiadament de l'actual Junta Directiva.
2. Constitució de la Mesa d'Edat.
3. Presentació de candidats.
4. Al cap d'una hora, elecció dels nous membres de la Junta Directiva.
5. Escrutini i proclamació de la nova junta.
6. Distribució dels càrrecs entre els elegits.

Entre els punts tres i quatre, i passada una hora, durant el procés que anomenen de reflexió i aprofitant la visita d'uns membres de l'Obra Cultural Balear, que vengueren a explicar una mica com duran a terme el procés de fer "Un cafè per la llengua" a cada poble i a demanar el suport de les revistes a aquesta campanya, es va servir un sopar als presents.

Una vegada cada membre de cada revista dugué a terme les seves votacions es va passar a l'escrutini i a l'elecció dels nous membres de la Junta Directiva. No hi hagué novetats i va sortir elegida per un període de tres anys la mateixa junta, que quedà de la següent manera:

President: Gabriel Mercè Frontera Veu de Sóller (Sóller)

Vicepresident: Rafel Oliver Grammàtico N'Alí (Andratx)

Secretària: Joana Mora Cerdà Llum d'Oli (Porreres)

Tresorera: Maria Galmés Flor de Card (Sant Llorenç)

Vocal: Magí Ferriol Bauzà Fent Carrerany (Maria de la Salut)

Vocal: Jaume Ordines Campanet (Campanet)

Vocal: Antoni Riera Vives Cent per cent (Manacor)

SENYALITZACIÓ VIÀRIA

text i foto de J.A

Seria convenient que, qui té la potestat de fer-ho, prengués cartes en l'assumpte i disposàs la col·locació d'un senyal de trànsit per limitar el volum dels vehicles a transitar per certs carrers del nostre poble, com és ara pel carrer Llarg. D'aquesta manera s'evitarien situacions enutjoses per als veïns i per als conductors, com la que es va produir l'altra matinada, quan circulava pel citat carrer Llarg un vehicle de gran tonatge, el qual amb la part superior de la caixa investí la balconada de l'edifici a on hi un estanc, causant-li perjudicis; uns metres més enllà va tornar a topiar i quedà incrustat als baixos del balcó que hi ha sobre un establiment bancari, amb els consegüents ensurts dels veïns a causa de l'enrenou provocat.

CANVIS COMERCIALS

MAF

Les darreres setmanes han obert les seves portes nous comerços al poble. El passat dia 7 d'abril va ser inaugurada una nova botiga al carrer Antoni Gelabert, on abans hi havia el forn de Can Paco, que s'ha traslladat a un nou local unes passes més enfora. La nova botiga es dedicarà a la venda de pinsos i tota casta de menjar per a animals, així com plantes i productes de neteja i adrogueria. El nou comerç, que ha conservat el nom de Can Paco, serà regentat per na Soledad Pedraza.

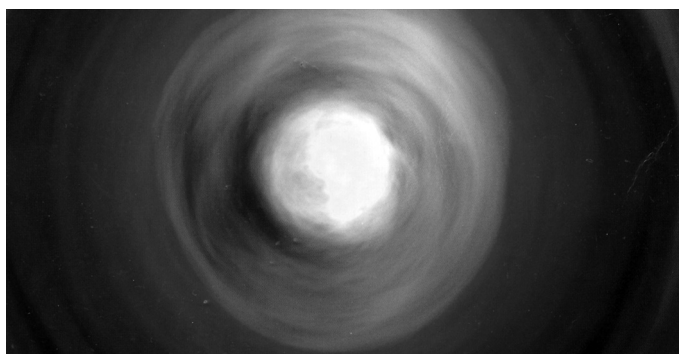
Per altra part, el forn de Can Paco s'ha traslladat a un nou local al mateix carrer Antoni Gelabert. El nou local és molt més gran i compta a la part de darrera amb una sèrie de taules on poder berenar o prendre un cafè tranquil·lament.

I just devora, fa uns dies ha obert una nova pizzeria, que curiosament també es diu Can Paco, a més serveixen a domicili. I al polígon de Son Llaüt, al vial numero 1, ha obert la cafeteria Can Chus, on serveixen almozarars, berenars i dinars casolans.

EXPOSICIONS DE SANTAMARIERS

text i foto: MAF

Toni Sans "Nerudin" va inaugurar el passat divendres dia 3 d'abril a la galeria Art Nuú, Espai d'art Contemporani, de la ciutat d'Inca, la seva darrera exposició de pintura i escultura. Sota el títol "Catifes voladores", l'exposició és una mostra de les seves darreres creacions realitzades en pedra i les pintures sobre catifes.

Per altra part l'artista santamarièr Miquel Salom va inaugurar el passat mes de febrer la seva exposició "Esperant" a la ciutat de Nova York. La mostra reuneix una col·lecció de fotografies iniciades el 2008 i presentada a la nostra illa en l'edició de la Nit de l'Art de la ciutat de Palma de l'any 2008.

breus

V TROBADA D'AUDIOVISUALS

text i fotos: MAF

L'associació "Encontre, Xarxa d'educadors i comunicadors", en col·laboració amb la Direcció General de Política Lingüística i el suport de l'Ajuntament de Santa Maria, va organitzar els passats dies 25 i 26 de març la cinquena trobada d'Educació en Comunicació, que enguany es va celebrar a Santa Maria.

Les jornades foren inaugurades per Margalida Tous, directora general de Política Lingüística, Margalida Mascaró, de l'associació Encontre, i Rosa Vich, batlessa de Santa Maria, que donaren la benvinguda als alumnes dels diferents centres al nostre poble i els explicaren la importància de ser ciutadans crítics.

Durant les jornades gairebé 400 estudiants, alumnes de 6è d'educació primària, participaren en diferents tallers sobre televisió, cinematografia, publicitat, anàlisi crítica, còmic, fotografia i radioescola, que es varen dur a terme a Ses Cases des Mestres, S'Estació, Can Sanxo i la biblioteca Cas Metge Rei.

Els estudiants varen poder conèixer en els 17 tallers organitzats el món dels audiovisuals, prendre consciència del llenguatge específic utilitzat en aquests mitjans, així com aprendre a fer-ne anàlisi crítica. Els alumnes, al llarg de les jornades de treball, varen entrar en contacte directe amb les tècniques de treball d'aquests mitjans audiovisuals i treballar activament com a vertaders reporters i fotògrafs.

Participaren en aquestes jornades alumnes dels centres La Salle de Manacor, Migjorn de Felanitx, Santíssima Trinitat i Son Rul·lan de Palma, Norai del Port d'Alcúdia, Sant Bartomeu d'Alaró, Blanquerna i Es Liceu de Marratxí, i els col·legis Ramon Llull i Melcior Rosselló i Simonet de Santa Maria del Camí.

UNA COMPANYIA RUSSA DE TERESETES

MR

El proper 9 de maig, a les 17 hores, a ses Cases des Mestres tndrem ocasió de poder veure la companyia russa Victor Antonov representant l'obra "Circ en els fils", obra per a tota classe de públic, famílies i infants a partir de 4 anys.

Aquesta representació tindrà lloc al nostre poble dins el circuit de representacions que es fan dintre de l'11è Festival de Teresetes de Mallorca.

entrevista

JOAN MORRO SERRA “PARRÓ”

text: Mateu Ramis

L'amo en Joan Morro és santamarier i té 78 anys. Possiblement molta gent jove no el coneixerà, en part per l'edat, en part perquè es jubilà relativament jove per problemes de columna i viu bastant retirat a fora vila, al camí de Moliners.

Vaig conèixer l'amo en Joan per primera vegada fa cinc anys i de llavors ençà he mantingut un parell de xerrades amb ell on m'ha contat coses interessants de la seva vida, de Santa Maria fa 60 o 70 anys, històries dels Norats i anècdotes de la seva activitat sindical a Ciutat.

He cregut oportú reproduir a Coanegra unes converses amb ell, ara que el mes d'abril commemoram la República, i sobretot perquè els joves coneguin un home del poble que en el passat ha viscut i lluitat per una societat millor. Ara teniu aquí la primera conversa:

L'amo en Joan, conta-nos un poc la vostra infantesa...

Vaig néixer es 25 de setembre de 1930. Quan tenia només 3 anys va morir mon pare, i ma mare, viuda, va anar a viure a Baix des Puig, a una casa just quan acaba es terme de Santa Maria que li diuen “Can Parró Vell”. Jo era es més petit de quatre germans: Toni, Miquel, Jaume i jo. Es major

em guanyava de 17 anys i en Jaume de 12. Com és natural, sense pare, tots ens vàrem haver de posar a fer feina ben d'al·lots.

Vàreu poder anar a escola?

Una temporadeta als 9 anys a s'escoleta de fora vila, on a penes m'ensenyaren ses oracions per poder combregar, escriure i llegir el meu nom i quatre coses més. Eren temps difícils... Record que un dia a s'escoleta vaig treure un tros de pa blanc de sa butxaca, i tots ets altres al·lots m'envoltaren mirant fix es pa. Jo per sort puc dir que a ca nostra no ens va faltar mai qualque cosa per menjar, però això sí, des de ben petit vaig saber i aprendre com se semblava, com se batia i com se molia. I vaig haver de posar call a ses mans. Ets anys de sa fam dúiem blat i anàvem a fer farina fins a un molí de Santa Eugènia o a un altre de Selva. I aquests molins havien de moldre d'amagat, anant alerta perquè tenien inspeccions de fiscalia. Però en acabar ets anys difícils, als 13,14,15 i 16 anys, vaig anar a escola tot el que vaig poder, i encara es vespres amb en Macià “Jai” des torrent vaig rebre tots ets ensenyaments que em va saber donar aquell bon home, per la qual cosa li pagava 3 pessetes per setmana.

Veig que teníeu interès a aprendre.

Si de sa vida me'n vaig amb un endarrer és de no haver pogut estudiar més. De nin fins i tot vaig plorar per poder anar a escola. De jove en anar a dormir sovint omplia es llum d'oli tot el que podia i llegia fins que s'acabava s'oli des llum.

Com era aleshores la vida dels pagesos a fora vila?

Quan jo era al·lot, abans i després de sa guerra, eren anys de pobresa pes treballador. Mem si m'entens: havíem de viure amb poca cosa. Un record que tenc de petit a Baix des Puig es veure passar molta gent foravilera de Santa Maria que havia comprat trossets de terra, quan s'establiren Son Vivot i Son Sales. Trossets de dos quartons, una quarterada, màxim dues. Allà tenien ametllers, garrovers, un parell d'animals –xots, gallines, un porc-, sembraven faves..., i amb això ja vivien. Ajudats una mica perquè feien de jornalers per temporada a ses possessions per llaurar, batre, collir ametlles o olives... Sa vida era simple. Record que molts passaven quan plovia, peus banyats per dins es fang, passaven amb una saqueta per damunt ses espatlles.

AUTOBUSOS DE L'EMPRESA SALMA CIRCULANT PELS CARRERS DE PALMA.

S'horabaixa tornaven a ca seva i, per fer-se nets, se rentava tota sa família dins es mateix ribell d'aigua. Aigua, n'hi havia poca, s'havia d'estalviar. No podien ni fer hortet en es corral, una cisterna havia de bastar per tot l'any.

Què recordau de l'any 1936, amb el Moviment?

Sentia contar que hi havia hagut un bull entre ets falangistes. Després començaren a dir que ets falangistes havien anat a cercar gent a ca seva es vespre, la se'n duien en cotxe, dos tirs i dins una cuneta. Sa gent tenia molta por. Això va anar passant es cap d'un parell de mesos. Després ses detencions ja les feia sa Guàrdia Civil, i ja no ho tenien tan bo de fer, detenir o matar sa gent.

Li va passar res de nou, a la vostra família?

Quan esclatà es moviment cridaren ets meus tres germans a files, en es quarter d'enginyeria. Jo era menor d'edat i ma mare va quedar sense ningú per fer sa feina des camp. Llavors li aconsellaren fer gestions perquè un germà es pogués alliberar, perquè deien que si hi havia tres germans reclutats, un havia de quedar lliure. Però no va ser així.

Per què no ho va aconseguir?

Ara veuràs. El meu germà major, en Toni (que sempre havia estat per a mi com un segon pare), estava apuntat a ses joventuts socialistes i, per altra banda, festejava una germana d'en Toni Dolç "Franco", declarat socialista. Al reclutar-lo el destinaren a sa base militar de Son Sant Joan, i llavors digueren que a aquest quarter hi havia hagut un complot en contra des moviment. Sa qüestió és que per aquest complot que deien afusellaren un capità, un tinent i un sergent. També detingueren un grup de soldats, entre

els quals hi havia es meu germà, els jutjaren i els sortiren 20 anys de presó, pena que més endavant per un indult va quedar reduïda. Tanmateix, arrel d'aquesta detenció, contestaren a ma mare que ella només tenia 2 fills a files i que no tenia cap dret que en sortís cap. Al germà detingut no el contaven per a res.

La vostra mare ho degué passar malament...

Els primers anys amb es germà tancat varen ser ben fotuts. Llavors li aconsellaren que intentàs alliberar un fill per fill de vidua, i al final va arribar a aconseguir que sortís el segon, en Miquel. Aquest havia estat a s'estafeta des castell de Bellver, repartia es correu en bicicleta per tot arreu i de tant en tant arribava fins a Santa Maria a veure sa mare. A s'altre germà li va tocar a Alcúdia, a Aucanada, i feia de cuiner des quarter. Ell no va estar malament i ens ajudava.

El vostre germà Toni, com ho va passar els anys que va estar tancat?

Primer va estar tancat a sa presó de Can Mir. Estaven en unes condicions molt dolentes. Només hi havia un parell d'excusats per a centenars de detinguts i no bastaven. Per afegitó, encara els donaven oli de ricí de tant en tant i, és clar, no es podien aguantar i per tot estava brut de pixat i merda. Per dormir no hi havia llits, havien de dormir en terra. El pitjor és que afusellaven gent i mai sabies si et podia tocar a tu.

Després el se'n varen dur a sa presó d'Illetes dos anys. Allà record que hi podiem anar amb ma mare a veure'l un pic per setmana. Podiem dur-li dinar i dinar amb ell. En s'estiu feia un baté de sol i no hi havia cap ombra. Jo era al-lot i em posava davall sa taula

D'Illetes el s'endugueren desterrat a Formentera, on va estar un any i 40 dies: aquí és on va estar pitjor de tot. Sa família només li podia enviar un paquet a sa setmana per barca. Ma mare normalment li enviava pa i sobrassada, però de vegades es pa arribava florit i l'havia de tirar. En Toni ens

contà després que allò més llastimós eren els presos de sa península, que ningú no els enviava res. Es menjaven tot el que trobaven: sargantanes, qualche pop..., en morien a perfellons. Una vegada a en Toni li enviàrem patates, i com que li arribaren que havien tret ulls, ell les va sembrar. Bé, idò, les hi desenterraren totes i les se menjaren. Alguns se menjaven es pa florit que ets mallorquins tiraven i passats dos dies eren morts; altres, desesperats, ficaven una grapada de sal dins es menjar, llavors els pegava una set desesperada, s'inflaven de beure i se morien. Bé, dels presoners de sa península, se'n moriren molts, molts..

He sentit a dir que hi hagué un parell de santamariers a Formentera.

A més des meu germà jo sé que hi havia en Joan Marcé "Xinai", que era des partit comunista, i també en Jaume Oliver Muntaner "Parró", que era pare del que va ser gran boxejador "Jim" Oliver... I crec que n'hi hagué alguns altres que no record.

Com acabà el vostre germà?

Va poder sortir de sa presó al cap de 4 anys, acabada sa guerra. Això va ser gràcies a un indult, perquè se casà sa filla d'en Franco. Però sortí en llibertat provisional. Tornà a Baix des Puig, però cada mes havia d'escriure una carta dient on feia feina, que feia a ses hores lliures, etc., i havia d'avisar si sortia des terme de Bunyola. Sa veritat és que ja no tengué pus mai salut. Sempre es va queixar de s'estómac. Una vegada un metge li digué: "L'amo, es veu que de jove vàreu abusar de s'alcohol". Ell li enflocà: "Ets teus collons han abusat de s'alcohol: s'oli de ricino de Ca'n Mir". Va morir als 57 anys.

Fins quan fêreu de pagès?

Fins que em vaig casar. El meu sogre Gamundí tenia un camió de transport i llavors en vàrem comprar un altre, un Chevrolet, a mitges. Però aquest camió tenia un defecte, que rompia els eixos, i el negoci no va anar bé. Vaig resoldre treure'm el carnet de primera especial, i així l'any 1961 vaig aconseguir entrar a sa Societat Anònima de Tramvies de Palma. Els 5 primers dies vaig haver d'anar a fer feina en bicicleta, de just que anava de doblers. Llavors vaig comprar una "vespa". Record que es primer autobús que em va tocar era un Pegaso Hispano que tenia es volant a la dreta. Jo només havia menat amb so volant a s'esquerra. Aquest dia em vaig pegar una bona suada i ni tan sols vaig berenar!

Vàreu ser conductor d'autobús molts d'anys?

Vaig menar autobús 10 anys, però es darrer any es mal d'esquena m'obligà a deixar de conduir. A 1971 sa Societat Anònima de Tramvies es va convertir en SALMA. Aquí hi ha tota una història per contar. Sa Societat de Tramvies era de Francisco Alcover o, millor dit, n'Alcover era s'accionista majoritari i controlava s'empresa. Tanmateix no l'administrava bé. Quan llevava ses línies de tramvies per posar autobusos, s'aproprià de tot es ferro dels rails, sense

FRANCESC ALCOVER, ACCIONISTA MAJORITARI DE LA SOCIETAT ANÒNIMA DE TRAMVIES.

passar-ho a propietat de s'empresa. A més era molt jugador i malgastador. Al final sa companyia estava arruïnada.

Contau-nos el vostre paper dins aquesta història...

Devers el 65-66 s'empresa ja anava molt malament. A mi m'havien elegit enllaç sindical i vaig començar a defensar sa part treballadora: salaris, vacances, dies lliures, uniformes, etc. N'Alcover no anava de sindicalistes. Primer tragué a fora un eivissenc, un tal Mariano Torres; llavors tragué en Jaume Moll i en Diego Hernández, que eren els enllaços sindicals que més protestaven. Al final vaig quedar jo i 3 més que em seguien. N'Alcover no em podia veure ni en pintura. Una vegada va fer una reunió a posta amb tots els inspectors de la companyia per mirar de despedir-me. Volia que em cercassin faltes.

Però no aconseguí acomiadar-vos?

No. Em va perseguir fort durant tres anys, però jo anava molt alerta a fer cap falta. Fins i tot, per posar-te un exemple, en acabar de fer una ruta, per anar a es bany un moment demanava permís a ets inspectors perquè no em poguessin dir res. He de reconèixer que ets advocats laborals m'ensenyaren molt. Dins es sindicat vaig aprofitar per estudiar molt. Qualque temporada passàvem tot el dia estudiant sa legislació vigent i moltes altres coses.

Però tenguéreu problemes per la vostra lluita sindical?

Jo defensava només ets interessos des treballadors i n'Alcover m'acusava de ser comunista. Deia a sa policia que érem comunistes i que planejàvem coses contra es Règim. Això llavors era molt greu. Fins i tot intentà enviar sa Guàrdia Civil a ca nostra perquè fessin un registre. Era amic

CAN PARRÓ VELL A BAIX DES PUIG, CASA ON VA VIURE JOAN MORRO. des governador Álvarez Buylia i tenia molta d'influència.

He sentit dir que vàreu ser un dels fundadors de SALMA...

Així és. Magistratura de Treball ja havia intervingut sa companyia perquè veien que feia fallida. Nosaltres sabiem que a València ets mateixos treballadors havien fet una societat per dur ells l'empresa d'autobusos. Els de València ens animaven a fer-ho i així cinc treballadors de sa companyia de tramvies constituïrem la societat SALMA. Si se n'haguessin adonat, ens despedeixen a tots tot d'una. Però la situació de l'empresa era cada vegada més dolenta. Hi havia treballadors que feia tres mesos que no cobraven. Nosaltres, amb n'Alfonso Villanueva del PSOE, intentàvem dur endavant la societat de treballadors amb s'idea de poder rellevar sa Societat Anònima de Tramvies de F. Alcover.

I quan va passar això?

L'any 1971. Ets treballadors no cobràvem. Sa situació no podia aguantar-se més. Nosaltres sabiem que sa companyia tenia concessió de l'Ajuntament amb una sèrie de condicions. Una d'elles era que si estava 12 dies sense donar servei al públic perdria sa concessió. Llavors es sindicat, i jo es primer, organitzàrem una vaga. Aturàrem sa feina 13 dies i n'Alcover va perdre la concessió.

Com va anar aquesta vaga?

No va ser fàcil. Al dia que feia 5 el governador va intervenir. Vaig anar a parlar amb ell. Ens pressionà perquè tornàssim a donar servei al públic. Es va comprometre a anar l'endemà a Madrid a aconseguir els doblers per pagar a ets treballadors. Amb aquesta promesa l'endemà tornaren a sortir ets

autobusos. Però devers migdia ja ens comunicaren que de Madrid no hi hauria doblers. Idò, a les 3 de s'horabaixa tots ets autobusos ja tornaven esser dins cotxeres, per seguir sa vaga.

Però ja havíeu interromput la vaga dels 12 dies...

És vera. Això era un problema. I per això, per estar més segurs, contàrem aquests 5 dies, no contàrem el dia 6, i llavors encara en férem 8 dies més, de vaga. Volíem assegurar que hi hauria un canvi de concessió i d'empresa. Intervingueren tant s'Ajuntament de Palma com Magistratura de Treball. Separaren n'Alcover i posaren un interventor.

Com va anar SALMA?

El començament va ser molt difícil. Vàrem haver d'aconseguir vehicles sense quasi doblers. S'empresa de València ens en va deixar alguns. Ens en fiaren alguns altres. Sa qüestió és que SALMA es posà en marxa com a societat dels mateixos treballadors. Això era sa nostra idea, per sa qual havíem lluitat! N'Alfonso Villanueva era es director i mi m'anomenaren Cap de Moviment de tots els vehicles. Aquest càrrec el vaig ocupar durant 16 anys fins al final, mentre vaig estar a l'empresa.

Com va acabar tot?

Per mala sort no va acabar així com m'hagués agradar a mi. L'empresa va deixar de ser dels treballadors. Ja dins sa democràcia, el director, n'Alfonso, va trair-nos i va maniobrar per convertir l'empresa en municipal, o sigui l'actual EMT. Es darrers anys jo els feia molta nosa. Un parell volien es lloc que jo tenia. Qualcun fins i tot em va arribar a tractar de feixista. Imagina't..., amb tot el que jo havia viscut d'infant. Acusar-me de feixista. Si jo no seria de dretes ni gat! De tota manera jo per aquell temps ja començava a estar molt malament de sa columna. Quan tenia 16 anys, fent feina al camp, havia caigut d'un ametller i m'havia enfonsat dues vertebres. Ara, després de tants d'anys, es mal tornava a sortir. Vaig anar en es metge especialista i em diagnosticaren una lesió de quart i de cinquè grau –es tercer grau ja és greu- i em donaren el certificat d'invalidesa permanent per a qualsevol feina.

Per acabar, l'amo en Joan, es vera que vàreu ajudar a sobreviure els "Norats", pare i fill, durant els 12 anys que estigueren amagats?

Sí. Sa meua família va ser sa principal ajuda que varen tenir ets Norats per mantenir-se durant tots ets anys que s'amagaven per Sa Comuna, Son Oliver i per molts altres llocs de sa Serra. Especialment ma mare, Aina Serra Vidal, els va ajudar i mig mantenir. Jo al principi només era un al-lot. Més endavant els ajudàrem també molt jo i els meus germans...

(Per raons d'espai hem d'interrompre aquí l'entrevista, amb la intenció de continuar-la el pròxim número de Coanegra, on l'amo en Joan ens contarà el que sap sobre els Norats. Una història dura, i quasi tràgica, però que forma part ja del

sa mosca

Paisatges

Aquesta Mosca ha vist, en poc temps, publicades dues fotografies del paisatge santamarier, ambdues preses des del mateix lloc: l'entrada al poble des del cementeri, mirant cap al castell d'Alaró.

En unad'elles, un edifici en construcció just deixa entreveure el campanar blau de la parròquia. A l'altra, el mateix edifici ocupa tota la panoràmica: ell és la panoràmica.

Sembla que els autors de les fotografies el que volien era mostrar-nos l'edifici: un centre on s'han d'impartir els coneixements i la cultura als infants santamariers.

Sense saber bé el perquè, a aquesta Mosca li han entrat ganes de comprovar si, com mostren les fotografies esmentades, el poble i la serra han desaparegut i si en el seu lloc sols han quedat parets i ciment. I és anada a veure-ho.

El que hi ha vist és el que es mostra a la fotografia que s'acompanya. És clar que l'ha presa d'una certa altura –les baixeses no li agraden– que abans no existia, com abans no existia l'edifici en construcció, ni l'església, ni el campanar blau i ni tan sols el poble. Aleshores sí que n'hi havia, de paisatge. El que no hi havia era gent convivint.

Quants de paisatges no ha romput l'home amb la seva mania de posar pedres i fang abans, i ara ferros i ciment! Les Piràmides, el Parthenó, l'aqüeducte de Segovia, el castell de Bellver, el Golden Gate, la torre Eiffel..., muntanyes de pedres i ferros que vengueren a rompre, amb la seva funcionalitat, tantes altres panoràmiques i que ara elles mateixes són les vistes a contemplar.

Aquesta Mosca es nega a mirar les coses del darrera d'una paret que li tapi tantes i tantes coses agradoses que hi ha per delectar-se. No vol que un arbre li ocultí el bosc, que és el que passa quan es fa ús de les cucales de la negació.

A voltes amb les fonts

Fa uns mesos aquesta Mosca es demanava, des de les pàgines d'aquesta revista, quines podien ser les raons per les quals les fonts dels espais públics de la vila estaven sense aigua, i es declarava desconcertada davant la paradoxa d'unes fonts seques, havent-hi aigua. Idò ara creu –no n'està segura– saber-ne la resposta. Sembla ser que les fonts es reconvertiran en una mena de cossiols gegants on se sembraran flors i altres herbes d'ornamentació per fer més florit el poble, motiu pel qual s'han començat a omplir de terra. Per això mateix no han pogut funcionar com a tals fonts al llarg de quasi tot un any.

Ho sent molt pels meus cosins els moscards, sens dubte els més perjudicats, que s'han quedat sense lloc on anar a pondre, néixer i passar la primera etapa de la seva vida. Tota la resta, com es pot veure, té "arreglo".

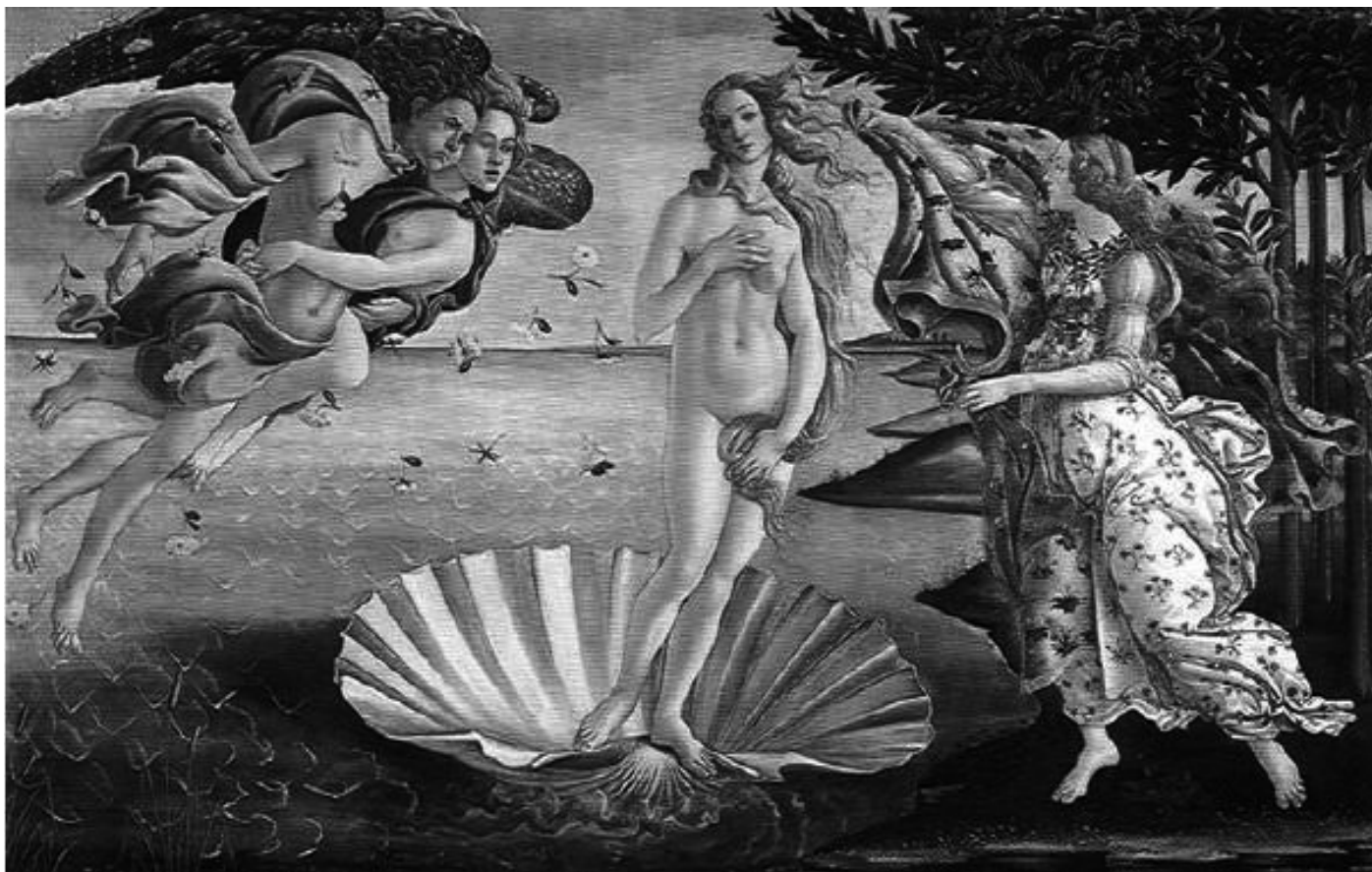
SA MOSCA

L'altre dia una santamariera es queixava ben fort, i aquesta Mosca pensa que amb bastant de motiu, de la tardança a tapar un clot, fet al carrer just davant ca seva per mor d'unes fugues d'aigua. És cert, deia, que s'hi havien fet adobs, però de forma provisional que no serviren per a res. Amb quatre gotes de pluja que queien –i aquestes setmanes n'ha caigut molta, d'aigua– el clot tornava a estar destapat, puix els cotxes que hi passaven per damunt llançaven l'aigua, l'arena i la grava just a la finestra de la que tant fort s'exclamava, no pel clot en si, sinó per la tardança en la seva solució, puix la situació ha durat diverses setmanes.

reportatge

ABRIL

text: J. A.

El mes d'abril, amb una durada de 30 dies, és el quart mes de l'actual calendari gregorià. Cal dir, emperò, que no sempre ha estat així.

Al llarg de la vigència de l'antic calendari romà, abril era el segon mes de l'any –que començava el 1r de març-, posició que va mantenir fins a l'any 153 aC, en què passà aleshores a ocupar el seu lloc actual.

El mot abril deriva de la paraula llatina aprilis, amb la qual els antics romans designaven aquest mes. Si bé no es coneix el seu origen, sembla que podria procedir del verb llatí *aperire*, amb el significat d'obrir, pel que fa referència a l'obertura de la vegetació i de les flors durant aquest mes. No obstant això, també podria tenir el seu origen en el mot grec *aphrilis*, derivat d'*aphrós*, que vol dir escuma, substància d'on va néixer la deessa Venus –Afrodita en grec-, a qui aquest mes estava dedicat. És, emperò, la

primera accepció la més acceptada.

Els habitants de Roma representaven el mes d'abril com un jove que ballava al so d'un instrument que ell mateix tocava. Avui dia es representa per una jove coronada de murtra i vestida de verd, amb el signe de Taurus guarnit d'una garlanda de violetes i altres flors, i el seu atribut és una canastreta plena de fruites.

El dia 21 d'aquest mes se celebrava l'aniversari de la fundació de Roma amb una festa anomenada "Vinalia Urbana", i era precisament aquest dia quan es provava per primera vegada el vi de l'any anterior.

Venus era considerada pels antics romans com a llur ancestre, i li varen dedicar un temple precisament el mes d'abril de l'any 215 aC. Era la seva deessa de l'amor, la bellesa i la fertilitat, i el seu culte estava molt estès. Esposa de Vulcà, el déu del foc i dels metalls que tan meravellosament va pintar en Velázquez en el quadre "La fragua de Vulcano", que es conserva al museu del Prado a Madrid, li va ser infidel en amistançar-se amb Mart, el déu de la guerra, amb qui va tenir tres fills.

Dins l'espai sideral Venus és el segon planeta del nostre sistema solar. És un planeta un poc més petit que la Terra, a la qual s'assembla quant a massa i composició. Pel que fa a la seva grandària, és el sisè dels vuit planetes del sistema. De més petits, sols hi ha Mart i Mercuri, en aquest ordre.

El planeta Venus, que és el cos més brillant en el cel de la nit després de la lluna, sols es pot veure unes hores abans de la sortida del sol i unes després de la seva posta. En la seva màxima brillantor pot ser vist durant el dia, essent un dels tres únics astres que es poden veure de dia. No cal dir que el sol i la lluna són els altres dos. Per això mateix aquest planeta és conegut des de temps prehistòrics. Entre nosaltres el coneixem com l'estrella de l'alba i com l'estrella des bover.

Els antics li donaren aquest nom per honorar la deessa Venus. El seu símbol ♀ és una representació estilitzada del mirall que la deessa porta en la mà: un cercle amb una creu davall, símbol que també s'utilitza per indicar el sexe femení.

Tornant al mes d'abril i pel que fa al seu nom, hem de dir que els diccionaris recullen diferents accepcions de la paraula abril, per això mateix la podem trobar amb els següents significats: a) primera joventut, b) primavera, c) anys d'una persona jove i d) cosa grata per la seva gentilisa o color. Així ens trobam amb frases com aquestes: "està en els seus abrils"; "a l'abril de la vida"; "té quinze abrils"; "està fet un abril".

Abril és el mes de la Setmana Santa i de la Pasqua Florida o Pasqua de Resurrecció, la gran festa de les esglésies cristianes, en què se celebra la resurrecció de Jesucrist. Pobles i ciutats veuen els seus carrers recorreguts per silencioses i pietoses processons de penitents que amb els seus passos rememoren la passió del Redemptor. També és temps de tradicions gastronòmiques amb les menges pròpies d'aquests dies: frit de pasqua, cassola, panades, rubiols, risses i crespells.

El dia 23, dia de Sant Jordi, és el dia de la festa del llibre en commemoració de l'aniversari de la mort de Miguel

de Cervantes, el "Príncep dels Ingenis", i de la de l'insigne dramaturg anglès William Shakespeare. El Dia Internacional del Llibre i de l'Autor, instituit per la Unesco l'any 1995, té els seus precedents en la Festa del Llibre i de la Rosa que tan arrelada està dins de la cultura catalana des que, a proposta de l'escriptor i editor valencià Vicent Clavel, va ser creada el 6 de febrer del 1926 per un reial decret amb el nom de Festa del Llibre Espanyol.

Pel que fa a les feines del camp, aquest mes és propici per sembrar blat de les índies, ciurons, espinacs, bledes, síndries, cebes i mongetes verdes. És temps de llaurar les terres que a l'estiu han d'estar a guaret; de preparar les terres en les quals a començament del pròxim mes se sembraran pebres, albergínies i tomàtiques. Durant aquest mes s'empeltaran pomes i pereres. I de lluna nova és bo podar els tarongers i els llimoners.

Algunes efemèrides notables:

- 753 aC Fundació de la ciutat de Roma.
- 1616 Moren Miguel de Cervantes i William Shakespeare.
- 1896 Inauguració dels 1rs Jocs Olímpics moderns a Grècia.
- 1900 Fundació de la Unió Ciclista Internacional.
- 1904 Mor Isabel II, reina d'Espanya.
- 1912 Enfonsament del Titànic.
- 1931 Proclamació de la II República Espanyola.
- 1968 Assassinat de Martin Luther King.

Refranys:

- Abril i maig compassats, componen els sembrats.
- Pes 'bril, cada gota en val mil.
- Pes 'bril es prat viu.
- Si abril trona, s'anyada és bona.
- No és tan dolç es 'bril florit, que no geli qualche pic.
- Quan març fa d'abril, abril fa de març.
- Abril plover i maig ventós, fan l'any ric i profitós.

La pedra d'aquest mes és el diamant, i la seva flor la margalida.

BAR
CA'N FRANCO
Pa amb oli, tota classe de berenars
TAPES

Quarter IV, 83 - tel. 971 62 03 82
Santa Maria del Camí

MAGATZEMS DE MATERIALS

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1

ACAMPALLENQUA, I JA EN VAN DEU!

Joves de Mallorca per la Llengua

Els dies 23 i 24 de maig de 2009, els Joves de Mallorca per la Llengua tornam a organitzar una nova edició de l'Acampallengua, la gran trobada de joves (i no tan joves) per reivindicar l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la societat. L'Acampallengua va començar l'any 1997 a Inca i va tenir continuïtat en anys successius (Santa Ponça 1998, Alcúdia 2000, Felanitx 2001, Binissalem 2002, Pollença 2004, Porreres 2005, Esporles 2006 i Son Servera 2008). Durant aquests anys s'ha convertit en una de les principals manifestacions juvenils que tenen lloc anualment a Mallorca. El creixement continu de participants, any rere any, així ho testimonia. La participació a les mobilitzacions que s'han convocat demostra que els joves es mantenen fermes pel que fa a la defensa de la llengua catalana. A la darrera edició, a Son Servera, tot i la pluja intensa d'aquell cap de setmana s'hi varen arribar a concentrar prop de 8.000 persones.

Aquesta edició serà la desena edició de l'Acampallengua i a més serà l'inici de les activitats per commemorar el quinze aniversari de l'entitat, que es celebrarà el proper 1 de juliol.

Aquesta vegada la població escollida ha estat Sa Pobla. La població és de fàcil accessibilitat gràcies al tren. A més, disposa d'unes infraestructures impressionants: centres culturals, espais esportius, casals de joves, etc. També és un poble molt participatiu, cosa que farà que totes les entitats s'involucrin plenament en l'organització de l'activitat.

L'Acampallengua, a més, intentarà incidir, com sempre, en la població no catalanoparlant i contribuir a que els nouvinguts s'integrin i aprenguin la llengua pròpia de Mallorca.

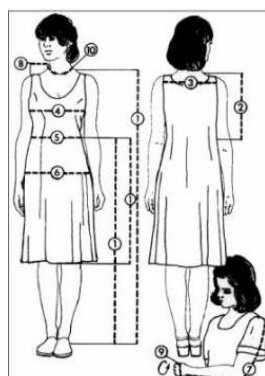
L'Acampallengua serà, com els altres anys, un espai de participació: tallers, competicions esportives, etc. Un espai de relació entre sectors socials molt diversos, amb la participació de joves de tot el territori lingüístic i de totes les cultures que conviuen a Mallorca. Un espai que mostrarà que totes les manifestacions culturals es poden fer en català, des de les més cultes fins a les més populars, des de les més modernes fins a les més tradicionals. I serà també un espai de reflexió i d'intercanvi d'idees: xerrades, debats, taules rodones, etc.

El moment clau de l'Acampallengua serà la discussió i l'aprovació, en assemblea, d'un manifest en el qual es demanarà a les institucions públiques i a la societat civil que s'impliquin a favor de la normalització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.

L'activitat cultural central tornarà a ser, com cada any, un concert de música amb les formacions més punteres del panorama artístic català, que es farà el dissabte 23 de maig. A més, al llarg de tot el cap de setmana hi haurà la Mostra de Grups Joves, la Mostra de Cantautors, la festa infantil, actuacions i una ballada popular. Grups d'una gran diversitat d'estils tornaran a demostrar la qualitat de la música que es fa en aquests moments en català.

L'Acampallengua vol ser un espai de participació i de compromís amb la nostra llengua. Vol indicar el camí cap a on ha d'anar el procés normalització lingüística, que ha de menester un reforçament entre els joves. Vol també presentar una visió jove sobre la Mallorca del futur, una Mallorca on la llengua serà el nexa d'unió entre els nouvinguts i la resta d'habitants de l'illa.

A Santa Maria del Camí ES CONFECCIONA I ARREGLA:

- PECES DE VESTIR
- ROBA DE LA LLAR
(CORTINES, ESTORS...)

TEL. 625 012 008

informació

DRETS PER LA LLENGUA: DISSABTE, 9 DE MAIG, CADENA HUMANA PER LA LLENGUA

Obra Cultural Balear

L'Obra Cultural Balear organitza, el proper dissabte 9 de maig, a les 18.00 hores a Palma, una Cadena Humana per la Llengua. L'acte té com a objectiu respondre als atacs contra el català dirigits des d'un determinat sector polític i social. Sota el lema de Drets per la Llengua, l'entitat fa una crida als mallorquins i mallorquines conscients a omplir el centre de la ciutat per reivindicar el dret dels ciutadans a fer servir el català sempre i arreu, fet que implica que les administracions públiques tenen el deure de garantir l'atenció en la nostra llengua. L'OCB també fa una crida a les persones que, nascudes a Mallorca o a la resta del món, parlen altres idiomes, a afegir-se a aquesta demanda i a exigir a les institucions el seu dret a conèixer la llengua pròpia de Mallorca.

Davant la passada mobilització d'una part del personal sanitari contra la llengua, que és percebuda per l'OCB com la punta llançada d'una campanya de criminalització contra els parlants de la llengua pròpia, l'entitat va decidir convocar aquesta gran mobilització. I ho va fer donant a conèixer un decàleg amb el seu posicionament davant aquesta ofensiva antimallorquina.

1- Des d'ara mateix, l'OCB fa responsables els membres de l'actual direcció del Partit Popular de qualsevol conflicte lingüístic i de qualsevol discriminació cap als ciutadans de les Illes Balears que exerceixen el seu legítim dret a expressar-se en la llengua pròpia.

2 - L'OCB defensarà, com ha fet al llarg de la seva història, els drets i la dignitat dels catalanoparlants a través de tots els mitjans democràtics possibles. L'OCB considera inacceptable que determinades forces polítiques i socials neguin, de facto, la plenitud de drets de l'única llengua pròpia de les Illes Balears.

3 - L'OCB rebutja, així mateix, l'actitud dels sectors extremistes que volen limitar la llibertat dels ciutadans a conèixer la llengua pròpia de l'arxipèlag.

4 - L'OCB crida a tota la ciutadania de les Illes Balears a afegir-se al procés de normalització lingüística i a rebutjar les actituds contràries al coneixement i a l'ús de la llengua catalana.

5 - L'OCB demana a la societat civil de les Illes Balears que faci feina per contrarestar la campanya de mentides, tergiversacions i ocultacions que pretén restringir el dret dels ciutadans a relacionar-se en català amb l'administració pública.

6 - L'OCB rebutja les actituds que posen en perill la convivència i la pau social.

7 - L'OCB insta a totes les forces polítiques a respectar el consens en matèria de política lingüística establert durant el període democràtic, plasmat en l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i en la Llei de Normalització Lingüística

8 - L'OCB demana a la ciutadania de les Illes Balears, a la societat civil i a totes les forces polítiques democràtiques que uneixin esforços a favor de la convivència lingüística i que aïllin políticament els sectors que promouen la confrontació social.

9 - L'OCB demana a tots els ciutadans de Balears que participin en les assemblees informatives que es faran pròximament a tots els municipis de Mallorca.

10 - L'OCB convoca tots els ciutadans a participar a la gran cadena humana pels drets lingüístics que es formarà a Palma el proper dissabte 9 de maig.

L'entitat té clar que l'actual campanya només és el començament d'una gran mobilització dels sectors contraris a la llengua i la cultura de Mallorca, atada per motivacions polítiques: tancar els casos de corrupció que afecten una determinada força política i intentar repetir l'estratègia que la formació creu que ha donat un bon resultat a Galícia. Davant aquests atacs, l'OCB considera que cal donar una resposta ferma i contundent per forçar una rectificació d'aquest sector polític i social. De la mobilització social depèn la preservació del model de convivència lingüística instaurat durant el període democràtic. El 9 de maig, a Palma, hi hem de ser tots.

cultura

LA HISTÒRIA DEL PETIT PRINCEP /// FOTO: MAF

GUANYADORS DE LA GIMCANA, OBJECTIU L'UNIVERS. /// FOTO: MARINA RUIZ DE VILLEGAS

FIRA DEL LLIBRE 2009

J. A.

Si l'any 2008 a Santa Maria del Camí es va celebrar el Dia del llibre baix els auspícis del rei En Jaume en el seu 800è aniversari, enguany l'hem commemorat en el marc de les celebracions mundials de l'Any Internacional de l'Astronomia, ja que va ser aquest 2009 declarat així per la UNESCO l'octubre del 2006 i ratificat per l'ONU el desembre del 2007.

L'Any Internacional de l'Astronomia representa la celebració i contribució d'aquesta ciència a la societat, a la cultura i al desenvolupament de la humanitat. Com a objectiu té motivar els ciutadans d'arreu del món a replantejar-se el seu lloc a l'univers a través d'un camí de descobriments iniciat ara fa 400 anys per Galileu Galilei.

Les activitats commemoratives d'aquesta diada –celebrada el passat diumenge dia 19–, organitzades per la Biblioteca de Cas Metge Rei, tengueren com a escenari la Plaça de la Vila, on a primera hora s'havien instal·lat les parades de venda de llibres (Drac Màgic, Llibres Fiol, ONG Santa Maria Sense Fronteres i l'OCB).

Afortunadament les dones i els homes del temps no encertaren amb els seus vaticinis, i tenguérem un dia realment bo (no com l'any passat, que el Sant Cavaller semblava enutjat), llevat d'uns nuvolots que sortiren l'horabaixa però que sols feren un poc de por i res més: aviat es dissiparen.

Les activitats del matí foren les següents: a les 10, inauguració de la Fira del Llibre; a les 11,30 hi hagué contacontes a càrrec de Nou Vents Teatre, amb la posada en escena d'El Petit Príncep, de Saint-Exupéry, narració que tengué engrescat l'infantil auditori; i a les 13, els músics i els capgrossos de la Colla de Gegants de Santa Maria visitaren la fira fent la

PARADETES DE VENDA DE LLIBRES /// FOTO MAF

delícia de grans i petits amb les seves giravoltes.

Després de la pausa per anar a dinar següen les activitats programades per a la tarda: a les 16,30, inici de la gimcana juvenil, amb l'univers com a objectiu, puix els punts a trobar eren altres tants de l'espai sideral (activitat reservada per a grups d'infants de 8 a 12 anys); i a les 17, contacontes a càrrec de Damià el Bufó, amb la narració de L'arc de la Lluna.

A la gimcana s'hi presentaren 4 equips d'animosos astronautes, tal era la seva vestimenta, que així com anaven rebent les instruccions amb les proves a realitzar partien com a coets cap als punts que se'ls havien marcat, convertint les places de la Vila i Nova en una corredissa d'atletea.

L'equip guanyador va ser el Grup Kikirimuki, integrat per Bernat Amengual, Biel Pisà i Ilias Salvà, als quals donam la nostra enhorabona.

I res més per nostra part. Ens acomiadarem de la festa i dels festers amb la il·lusió de poder participar en properes edicions, convençuts que els llibres i la instructiva i constant pràctica de la seva lectura són els que duren l'Home a assolir les metes de convivència i benestar que tots anhelam.

cultura

LA BIBLIOTECA CELEBRA EL SEUS 10 ANYS A CAS METGE REI.

Text: Maria-Antonia Ferrer
Fotos: Rafel Pisà

Les darreres setmanes a la biblioteca Cas Metge Rei hem estat de festa.

L'IBBY (Internacional Board on Books for Young People) celebra el Dia internacional del llibre infantil i juvenil per tal de commemorar el naixement de l'escriptor danès Hans Christian Andersen. Cada any un país membre d'aquesta organització internacional s'encarrega d'editar el cartell anunciador i el missatge dirigit a tots els infants del món; per a l'any 2009 la secció d'Egipte va distribuir el cartell i el missatge de Hani D. El-Masri.

A la nostra biblioteca per commemorar aquest esdeveniment vàrem convidar a Lo Peix Daurat, que ens va oferir l'espectacle "La capsa màgica d'Andersen", d'on varen sortir personatges de contes: la princesa i el pèsol, el soldadet de plom i la ballarina ..., i un titella molt especial: en Perico

I l'altre esdeveniment que vàrem celebrar varen ser els 10 anys de la biblioteca municipal a Cas Metge Rei.

El municipi de Santa Maria del Camí compta amb servei de biblioteca municipal des de l'any 1927. Durant la batlia de Bartomeu Simonet, el dia 7 d'octubre s'inaugurà una biblioteca municipal instal·lada a l'edifici de la Casa de la Vila, que posteriorment fou traslladada a l'Escola Graduada (al carrer de l'Església).

Aquesta va desaparèixer anys després, fins que l'any 1981 va obrir les seves portes una nova biblioteca ubicada a la planta baixa de la Casa de la Vila, en un local al carrer Josep Calafat. La nova biblioteca entrà a formar part de la Xarxa de Biblioteques del Consell General Interinsular a partir de la signatura d'un conveni de col·laboració entre ambdues institucions, que s'ha anat renovant automàticament fins a l'actualitat.

La Biblioteca Cas Metge Rei va néixer l'any 1999, amb la inauguració, el dia 13 de març, de les noves instal·lacions del servei bibliotecari al casal de Cas Metge Rei, vora la plaça de la Vila, amb l'objectiu d'establir un servei de biblioteca pública per al municipi de Santa Maria del Camí.

LO PEIX DAURAT I LA SEVA CAPSA MÀGICA D'ANDERSEN

La biblioteca va passar així a ocupar un espai total de 250 metres en dues plantes del casal de Cas Metge Rei, distribuïts en diferents espais: sala d'estudi, sala infantil, col·lecció local, sala d'informàtica, sala d'exposicions i conferències; també allotja el fons documental de l'arxiu particular de Mn. Josep Capó, prevere i historiador santamarier que llegà en testament el seu patrimoni documental a l'Ajuntament de Santa Maria del Camí.

Cas Metge Rei forma part de la xarxa de biblioteques del Consell de Mallorca des dels seus inicis, i el seu catàleg està integrat en el CABIB (catàleg bibliogràfic de les Illes Balears). El seu fons documental -segons les xifres estadístiques de l'any 2009- està format per més de 16.000 documents (material bibliogràfic i videogràfic), i ofereix una sèrie de serveis: consulta en sala, informació i préstec de documents, servei d'internet, wifi i ofimàtica. El nombre de lectors amb carnet d'usuari fins al mes d'abril d'enguany se xifra en un total de 1.260.

La biblioteca és una entitat sense afany de lucre creada amb un objectiu: oferir als ciutadans i als visitants del municipi un centre públic de lectura, especialment als més joves, un centre de trobada i comunicació, de lliure accés a la informació i potenciador de la cultura. La seva missió és fomentar, conservar i difondre el coneixement, per tant els seus fins són socials i culturals, té com a vocació difondre la lectura a la societat i convertir-se en un servei lúdic socialment integrador.

La biblioteca Cas Metge Rei ha esdevingut des de la seva inauguració un centre de dinamització cultural i social del nostre municipi. Amb aquest objectiu realitzam una planificació d'activitats de dinamització cultural amb l'objectiu de fomentar la lectura entre els nostres usuaris reals i potencials, amb la intenció d'incentivar la utilització dels serveis bibliotecaris i difondre i donar a conèixer la biblioteca en el seu entorn més immediat. Amb aquest objectiu seguim treballant.

I per commemorar aquest desè aniversari de Cas Metge Rei vàrem convidar tres persones, tres santamariers -potser

BIEL MESQUIDA, SIMÓ ANDREU I FELIP MUNAR AMB LA BATLESA, ROSA VIC, BERNAT GELABERT, REGIDOR D'EDUCACIÓ I CULTURA I MARIA-ANTÒNIA FERRER, BIBLIOTECÀRIA

no de naixença, però sí de cor-, que han col·laborat amb la nostra biblioteca al llarg d'aquests anys, en xerrades, conferències, itineraris literaris o diades del llibre... I per això no podien faltar a la nostra convidada.

En Biel Mesquida, de pare santamarier, és biòleg i periodista, però per damunt de tot escriptor. De llarga i reconeguda trajectòria professional, ha obtingut nombrosos premis per les seves obres i col·labora de manera habitual en diverses publicacions locals i estatals; a més organitza i participa activament en nombrosos esdeveniments culturals. Ferm defensor de la importància i la divulgació de la cultura en el sentit més ampli de la paraula, ha esdevingut un referent ineludible de la literatura catalana actual.

En Felip Munar, professor de cultura popular de la UIB, escriptor i filòleg, cap del Servei d'Ensenyament del Català de la Conselleria d'Educació i Cultura, col·laborador habitual dels mitjans de comunicació, autor de nombrosos llibres i estudis i glosador, és un gran coneixedor del costumari i les tradicions mallorquines, i ha esdevingut un activista cultural a la nostra illa.

I en Simó Andreu, actor de llarga trajectòria professional que va iniciar als anys seixanta al teatre, el cinema i la televisió, ha participat en multitud de pel·lícules, nombroses coproduccions estrangeres i en exitoses sèries de televisió. El reconegut actor pobler des de fa –també- deu anys viu a la nostra vila.

La vetllada, després d'una breu ressenya de la història de la nostra biblioteca a càrrec de la bibliotecària municipal, va començar amb el recital de Biel Mesquida de L'avenc de Coanegra de Costa i Llobera, El campanar blau de Miquel Forteza i Ruixat de Miquel Ferrà.

Tot seguit Felip Munar va llegir Torrent del Freu de Llorenç Riber, A les campanes de la parròquia de Santa Maria de Miquel Forteza i El carrer de Miquel Dolç.

I per finalitzar vàrem poder sentir de boca de Simó Andreu Avenc de Coanegra de Josep Ma Llopart, La Balenguera de Joan Alcover, i gaudir d'El genis de les biblioteques de Lluís

PRESENTACIÓ DE L'ACTE A CÀRREC DE MARIA-ANTÒNIA FERRER

Maicas.

Continuarem amb la recordança en imatges d'aquests 10 anys a Cas Metge Rei, el concert a capella de les veus femenines de Desirée Durán, Lynn Gaydosh, Maria Cavaller i Lluïcia Gomila, components del grup Aura veus. La vetllada va finalitzar amb animada tertúlia acompanyada de vi santamarier

Gràcies a tots per compartir amb nosaltres aquests moments. Per molts d'anys!

A continuació vos oferim un breu resum dels concursos de la nostra biblioteca. Darrera les pistes del concurs adreçat als nostres usuaris més joves, "El personatge misteriós", del mes de març s'hi amagava en Lucky Luke, el cowboy més ràpid que la seva ombra que viu al llunyà Oest i sempre va acompanyat pel seu cavall, Jolly Jumper, i per Ran Tan Plan, el ca de la presó de la qual fugen els germans Dalton. Aquest personatge, creat pel belga Maurice de Bévère -més conegut com Morris-, ha conegut gent tan famosa com Billy "el Nin" o Calamity Jean, i sempre persegueix els Dalton. Aquest famós cowboy sol acabar les seves històries cantant "som un pobre cowboy solitari i som lluny de la meua llar".

La guanyadora del concurs d'aquest mes ha estat na Maria Serra Dols, de 6 anys, que rebrà el seu llibre com a premi. I..., sabeu a quin personatge misteriós fa referència aquest text?

"Hi havia una vegada un home ric i poderós. Tenia terres i castells al camp i mansions i palaus fastuosos a la ciutat. Una barba espessa i espantosa de reflexos blaus li emmarcava la cara. Un dia li va dir a la seva esposa:

- He de fer un viatge molt llarg. Teniu les claus de l'armari de la roba i dels baguls. I també les claus de les habitacions. Podeu obrir, mirar i fer servir tot el que vulgueu. Només us he de fer una advertència. Veieu aquesta clau més petita? És de la porta d'una cambra del soterrani. No l'obriu per a res. Us prohibeixo entrar en aquella cambra. Si ho feu, ho pagareu car."

Respecte al nostre concurs per als lectors més grans, "El llibre amagat", darrera les pistes del mes passat s'hi amagava Jo,

L'ESCRITOR BIEL MESQUIDA

Claudi, novel·la escrita l'any 1934 per Robert Graves. Nascut a Londres el 24 de juliol del 1895, va participar en la Primera Guerra Mundial. L'any 1929 va venir, amb l'enigmàtica poetessa Laura Riding, a viure a Deià, a ca N'Alluny, casa que actualment es pot visitar com a museu de l'autor. L'escriptor va morir l'any 1985. D'aquesta obra, se n'han fet adaptacions teatrals (la darrera protagonitzada per Héctor Alterio) i televisives (la més coneguda amb Derek Jacobi com a personatge principal).

Tot seguit transcrivim un fragment del text del Llibre Amagat del mes d'abril. Esperam la vostra participació!!

"I a la vila no quedava res dempeus. Els edificis s'havien aclofat sobre ells mateixos, talment com si de cop i volta els haguessin flaquejat les parets, sobre les runes de les quals havien caigut les teulades. Tot de pedres i de teules partides eren escampades pels carrers i cobrien, sobretot, les voreres, però l'esfondrament era massa aplomat per haver deixat intransitables les vies més amples, per on ja corria l'aigua de les canonades esbotzades que, en alguns llocs, alçaven guèisers impetuosos entre la polseguera.

En molts indrets, els murs baixos continuaven drets, com per contenir a l'interior el vessament dels pisos alts amuntegats, en alguns casos, entre parets que, esquerdades i tot, havien resistit l'impuls ferotge d'un atac anihilador. Perquè tot allò ho havien fet aquells aparells misteriosos, l'Alba n'estava segura.

ACTIVITATS PROGRAMADES

Dilluns 4 de maig de les 18'00 h. a les 19'30 h

Taller amb famílies (per a famílies amb infants de zero a tres anys). Inscripció prèvia.

Dimarts dia 5 de maig a les 20'00 h.

Conferència "La primavera i la tardor de Baltasar Porcel. Una vida de literatura", a càrrec d'Antoni M. Planas, autor de Baltasar Porcel. Una vida de literatura.

Activitat dins el cicle "Escriptor de l'any 2009", de la Conselleria d'Educació i Cultura, que enguany està dedicat a l'escriptor andritxol Baltasar Porcel

FELIP MUNAR DURANT LA SEVA LECTURA

Dimarts dia 12 de maig a les 20'00h.

Conferència "L'obra periodística i assagística de Baltasar Porcel", a càrrec de Damià Pons.

Dilluns 18 de maig de les 18'00 h. a les 19'30 h

Taller amb famílies (per a famílies amb infants de zero a tres anys) Inscripció prèvia

Dimarts dia 19 de maig a les 20'00 h.

Conferència "Baltasar Porcel: la vocació d'escriptor", a càrrec de Rosa Planas, escriptora.

Dimarts 26 de maig a les 20'00 h.

Conferència "Els dos primers períodes novel·lístics de Baltasar Porcel (1961-1975)", a càrrec de Carles Cabrera, filòleg

Dissabte 30 de maig a les 10'00 h.

Itinerari literari per Andratx (Inscripció prèvia a la biblioteca)

Horari Biblioteca

Dilluns: tancat

Dimarts: 10'00 a 14'00 h. i de 16'00 a 20'00 h.

Dimecres: de 16'00 a 20'00 h.

Dijous: de 10'00 a 14'00 h. i de 16'00 a 20'00 h.

Divendres: de 16'00 a 20'00 h.

Dissabtes: de 9'00 a 12'00 h.

SIMÓ ANDREU I ELS GENIS DE LES BIBLIOTEQUES

CONCERT D'AURA VEUS

DEU ANYS A LA BIBLIOTECA

Joan Andreu

El dia 27 del passat mes de març, al llarg de la festa que se celebrà a la Biblioteca de Cas Metge Rei en commemoració del X aniversari de la seva inauguració, el nostre col·laborador Joan Andreu llegí una glosa dedicada a la bibliotecària i redactora d'aquesta revista Maria Antònia Ferrer, pels seus deu anys al front del centre, glosa que reproduïm a continuació.

DEU ANYS A LA BIBLIOTECA

Ara es compleixen 10 anys
que s'obrí aquest casal,
a cura d'una vestal
que hi prodiga els seus afanys.

Hores ..., dies de dedicació,
de treball arduós i constant,
per als lectors, a cada instant,
oferir la millor selecció.

La biblioteca és per a ella
com una delicada flor,
una tendra poncella
que li fa bategar el cor.

Com mare amorosa,
nit i dia la bressola,
mai la deixa tota sola;
de sa filla n'és gelosa.

A la gola un nus se li fa
quan la veu tan crescuda;
la vista se li trasmuda
i una llàgrima li fa brollar.

Fent honor al seu llinatge
la biblioteca ha cisellat,
amb constància i tenacitat
per a gaudi del veïnatge.

Maria Antònia Ferrer i Vidal,
conspícua bibliotecària,
ànima d'aquest casal,
del glosat n'ets la destinatària.

ELS TALLALOCA DE MALLORCA I DEL ROSSELLÓ

Mateu Morro i Marcé

El fet d'haver comptat, a la nostra vila, amb persones interessades per la història local des del segle XVIII ençà, amb noms destacats com Bartomeu Jaume, Joan Vich, Andreu Bestard o Josep Capó, ens ha fet conèixer, potser més que a altres llocs, els fets i les persones dels segles de la refundació catalana del nostre país, com a conseqüència dels fets d'armes que menaren a la conquesta i constitució del Regne de Mallorca a partir de 1229.

La població mallorquina dels segles XIII i XIV va ser gairebé tota d'origen català directe. Aquest és un fet evidenciat per la llengua, els costums i les tradicions culturals, però també per l'anàlisi dels noms de les persones que s'instal·laren a l'illa al llarg d'aquell temps. Els cognoms dels habitants de l'illa ens donen molta informació. Un dels llinatges enigmàtics d'aquells catalans que poblaren Mallorca és el dels Tallaloca (amb les seves diverses formes: Tayalocha, Tayaloca, Taialoca, Talallocha, Talayoca, etc.).

Els Tallaloca a Santa Maria del Camí

L'aparició a la documentació mallorquina dels Tallaloca és pocs anys després de la conquesta de 1229. El 1271 Pere de Calders estableix a Berenguer Tallaloca unes vinyes, celler, cases i golfes que Bernat de Santa Eugènia explotava directament sense establir (el Celler del Rei, situat davant l'actual Son Oliver, a la vall de Coanegra. El 1277 Guillem de Berga ven un cens del molí Bonafarina a Berenguer Tallaloca. Aquest molí es trobava al final de la síquia de Coanegra, probablement al lloc que després fou Son Boadella i que encara més tard s'anomenà Son Torrelleta. De fet era el darrer dels nous molins d'aigua fariners de la vall. Era un molí de dues rodes, prou important, i en Tallaloca n'assolí el control. En establiments posteriors dins la seva propietat retengué el dret de trànsit d'aigües per a moldre i totes les altres pertinences del molí. La gran propietat dins la qual restava inclòs el molí Bonafarina abastava una considerable porció de terreny a la sortida de la vall de Coanegra, incloent terres actuals de Son Torrella fins al límit d'es Cabàs i també les terres de s'Arboçar i Can Moragues..

El 1277 Berenguer Tallaloca comprà la meitat del raval Arboçar de Coanegra a Bernat Batle. L'altra meitat la comprà el mateix any a Pere Ros. El 1279 Berenguer Tallaloca adquirí noves terres, cap a Son Gulla i Son Berenguer, tocant

l'heretat del Cellar del Rei que ja havia adquirit el 1271, i les establí a Pere Borràs i a Maria, la seva muller. El 20 de febrer de 1279 Jaume II, rei de Mallorca, amb document conservat en pergami, havia concedit a Berenguer Tallaloca tot el rafal Arboçar de Coanegra. És clar per la gran quantitat de documents conservats que Berenguer Tallaloca el 1279 havia culminat amb èxit el procés de constitució d'una gran propietat agrària a l'entorn de la vall de Coanegra, adquirint amb tot o en part terrenys ocupats a hores d'ara per Son Oliver, Son Gulla, Son Berenguer, Son Torrella, Son Torrelleta i s'Arboçar, incloent el domini de l'important molí Bonafarina. En conseqüència la família detentava un estatus social elevat i el 1291 Berenguer Tallaloca ja és esmentat com a "ciudadà de Mallorca". En el Monedatge de la Parròquia de Santa Eulàlia de 1329 consta que Berenguer Tallaloca té casa a l'illa d'en Bernat Serra de la Ciutat de Mallorca.

Ja en el segle XIV, l'any 1309, veim com el molí Bonafarina ja és conegut com el molí d'en Tallaloca. El 1339 Berenguer Tallaloca, nét del fundador de la nissaga mallorquina de la família, i Caterina, la seva muller, venen la meitat del molí amb quintanar a l'Arboçar d'en Tallaloca. El 1351 Bernat Tallaloca, fill de Berenguer Tallaloca ja mort, ven al seu germà Berenguer una alqueria amb casal de molí. En la Relació d'homes d'armes de la Part Forana de 1359 s'hi esmenta Berenguer Tallaloca. El 1365 Bernat de Fonts estableix a Guillem Aimerich uns terrenys a cens del rei i dels hereus de Berenguer Tallaloca. A partir d'aquesta dada ja seran molt poques les referències a la família. A finals del segle XIV els Tallaloca desapareixen per complet dels documents de Santa Maria del Camí i, amb tota probabilitat, de la resta de Mallorca, engolits per les pestes i la gran crisi de finals de segle. Com que el llinatge no ha estat identificat amb cap indret conegut es feia difícil esbrinar d'on procedien. Ara, però, han aparegut algunes dades noves que ens poden ajudar a aclarir la qüestió.

Els Tallaloques del Rosselló

Tot sembla assenyalar que els Tallaloca procedien de la Catalunya Nord. La pista sobre els orígens rossellonesos dels Tallaloca ens la donà Joan Peytaví al seu article "Sobre Andreu Bosch, l'autor del Summari: puntualització onomàstica i apunts biogràfics". El professor Peytaví parla de les relacions de la família d'aquest jurista amb les famílies Reig, Tallaloques, Hereter, Vinyes, Bolet, etc. Segons Peytaví els Tallaloques foren una antiga família de mercaders de Perpinyà i Illa extingida en el segle XVII, segurament a causa de les pestes i guerres desastroses que varen assolir el país. Joan Tallaloques és esmentat com a

mercader de Perpinyà, amb anotacions que comencen el 1530. Josep Aleny (s. XVII) és autor d'un text titulat "Discurus iuris pro Francisca Lacoma et Emerntiana Tallaloques contra Estephanum Mauran mercatorem". Els seus béns varen passar per casament a la primera meitat del XVII a les famílies Compte i Manalt, burgesos honrats de Perpinyà. Efectivament, Jerònia Tallaloques, nascuda devers el 1606 a Illa, s'havia casat amb Nicolau Compte. Nicolau de Manalt i de Tallaloques és un altre personatge important del segle XVII nordcatalà. Havia nascut a Perpinyà a les darreries del XVI i fou membre de l'Audiència de Barcelona i del Consell Sobirà del Rosselló el 1660.

Jordi J. Costa, l'any 2001, a la seva ressenya del Corpus d'antropònims Mallorquins del segle XIV de Joan Miralles, observà que les llistes de cognoms mallorquins medievals obren vies d'explicació respecte a cognoms obscurs i diu: "potser hi hauria una relació que convindria aclarir entre els «Tayaloca» («Tayaloca», «Tayaloqa») del Corpus, el mercader de Perpinyà «Joan Tallaloques» del qual el professor Joan Peytaví ha trobat atestacions de 1530 i el nom d'una platja de la costa de Banyuls de la Marenda d'origen desconegut, «Tallalauca»... Nombrosíssims comentaris són possibles".

La platja de Tallaloca a Banyuls

Inesperadament, gràcies a la ressenya de Jordi J. Costa ens apareix una presència toponímica contemporània dels Tallaloca, a una caleta de prop de Banyuls. En aquella meravellosa mar de la Marenda o Costa Vermella, que ara anomenen "la porció sud del Mediterrani francès", ens trobam vius els Tallaloca mallorquins i rossellonesos en el nom d'un indret de vorera de mar que avui estira turistes de per tot arreu. Des de Cervera, la costa mediterrània catalana ens du al Cap de Perafitia i al Cap de l'Abella, allà hi ha aquesta caleta carregada d'històries de contrabandistes, vinaters i naufragis feréstecs. Se sol escriure en la forma afrancesada Taillelauque. Prop de la cala, part dels impressionants vinyets de la zona, en un lloc molt costerut i ple de marjades, s'integren en el Cellar o "Domaine" del Casot de les Malloles, en el qual es produeixen els vins Clot de Tallaloca i Clos de Tallaloca (Clôt de Taillelauque i Clos de Taillelauque). Uns vins de producció ecològica, per cert.

Rossellonesos repobladors de la Mallorca medieval

Els cognoms que indiquen procedència geogràfica permeten establir un mapa de les àrees d'aportació humana cap al poblament de les Balears. Pel que fa a Santa Maria

del Camí s'hi observa un origen majoritari de la Catalunya septentrional (de l'Alt i Baix Empordà, la Garrotxa i el Gironès sobretot, i en menor grau del Rosselló, la Cerdanya, l'Alt Urgell, Osona, el Baix Llobregat, el Vallès, el Berguedà i el Ripollès). Destaca una especial presència de famílies originàries de Torroella de Montgrí.

No sols són els Tallaloques els únics rossellonesos i nordcatalans que ens trobam a la Mallorca medieval. Jordi J. Costa, a partir del Corpus de Joan Miralles, esmenta els Argelers (que donaren nom a un indret i torrent de Bunyola), Bages, Baixàs, Canet, Cabestany, Capcir, Caramany, Cassanya, Castellnou, Catlar, Cerdà, Clarà, Colliure, Codelet, Corbera, Cornellà, Formiguera, Forques, Lupià, Marqueixanes, Malloles, Perpinyà, etc. A aquests noms hi podríem afegir, tot i que alguns poden sorgir de topònims idèntics d'altres indrets de Catalunya, els Alenyà, Anglada, Bollosa (Bujosa), Campllong, Cantallops, Cervera, Mallol, Matamala (Matemales), Mercadal, Mir, Montner (Moner), Palou, Real, Riutort, Rosselló, Salelles, Soler, Sureda,

Vallespir o Vilallonga (Villalonga), entre altres.

Conclusió

La persistència d'un rastre dels Tallaloca al Rosselló ens serveix per a establir una hipòtesi sobre la procedència d'aquests habitants de Coanegra. Amb tota probabilitat els Tallaloca eren rossellonesos. La branca mallorquina de la família s'extingí en el segle XIV. La seva durada a l'illa es reduí a uns 100 anys, tres o quatre generacions, en les quals marcaren una forta petjada. El Cellar del Rei, s'Arboçar i el molí fariner de Bonafarina constituïren un extens domini i una important força econòmica. Suficient com a per esdevenir "ciutadans de Mallorca" en el segle XIV. A Perpinyà foren mercaders i burgesos honrats i el seu cognom desaparegué en el segle XVII. Mentre no apareguin noves dades sols el nom de la cala de Tallaloca, i el dels vinyets i vins que envolten el lloc, ens recorden aquest antic llinatge.

INSTAL.LADORA STA. MARIA

Llorenç Sans Rosselló

**C/ Casesnoves N° 23
Sta Maria
TEL: 971 62 06 02**

M|QUEL SERN

INSTAL·LADOR ELECTRICISTA

**c/. Quartades nº 1- 2º - 1
07320 Santa Maria deCamí**

**TEL. 971 14 02 0
971 62 10 6
MÓVIL: 649 49 64 1**

cultura

III TROBADA DE GEGANTS SANTA MARIA DEL CAMÍ

Dies 1 i 2 de maig del 2009

Divendres 01/05 FESTA DELS CAPGROSSOS

17:00 Les nostres rondalles

Lloc: Avinguda de Jaume III

Lectura de rondalles del llibre Llegendes i rondalles santamarieres a càrrec d'un personatge molt conegut.

17:30 Arribada dels Capgrossos de Santa Maria

Lloc: Passeig de l'Avinguda de Jaume III

Arreplegada de tots els nins i les nines que han pintat la careta del seu capgròs més estimat per acompanyar tota la Colla de Capgrossos de Santa Maria del Camí. Tots els nins i les nines que venguin a fer el passacarrers amb la seva careta tindran un petit obsequi de la Colla de Gegants.

17:45 Passacarrers dels Capgrossos.

Colla convidada: Grallers d'Espolla – Girona.

Itinerari: Avinguda Jaume III, carrer Miquel Dolç, carrer Llarg, carrer Sant Jordi, Llar dels padrins, carrer Sol, Plaça de la Vila.

Acompanyats pels Grallers d'Espolla, pels músics de la Colla de Gegants de Santa Maria del Camí i, molt especialment, per tots els nins i les nines que han pintat i decorat la careta del seu capgròs preferit, sortirà la comitiva per fer molta festa i molt d'enrenou pels carrers del nostre poble.

18:15 Les nostres rondalles

Lloc: Residència Cas Metge Rei

Al pati de la residència llegirem una altra rondalla santamariera que de ben segur que molts dels padrins que ens acompanyaran han sentit més d'una vegada.

18:30 Arribada a la Plaça de la Vila

Salutació i benvinguda per part del Consistori

18:45 Ball de Capgrossos

Estrena del ball dels Capgrossos. Per primera vegada tots els nostres capgrossos estrenaran el nou ball amb música i arranjaments fets pels músics de la Colla de Gegants de Santa Maria del Camí, una fita que ha de marcar l'inici d'una tradició que esperam duri per molts d'anys.

19:00 Ball de festa

Si tens la teva careta vine a ballar amb els Capgrossos. Podràs fer-te fotos amb tots els Capgrossos i si vols podràs provar-te'n un.

19:00 Berenar i fi de festa

Per a tots els participants, grans i petits, i per acabar la festa en la boca ben dolça.

Dissabte 02/05 FESTA DELS GEGANTS

17:00 Concentració de colles i plantada dels gegants

Lloc: Avinguda Jaume III

Arribada de totes les colles que participen a la III Trobada de Gegants de Santa Maria del Camí i plantada dels gegants.

Colles convidades, Gegants de Reus i Grallers d'Espolla

18:00 Passacarrers amb els gegants.

Itinerari: Avinguda Jaume III, carrer Bernat de Sta. Eugènia, Plaça dels Hostals, carrer Llarg, Plaça de la Vila. Plantades mitjanes a la plaça dels Hostals i als carrer Llarg cantonada amb el carrer Jaume I.

Tot els gegants, juntament amb les colles i el seus músics, repartiran festa pels carrers del nostre poble.

19:30 Arribada i plantada de totes les colles a la Plaça de la Vila.

19:45 Presentació de totes les Colles

20:00 Ball de Gegants

Les colles convidades ballaran per a tots els assistents mostrant l'elegància d'un ball gegantí...

21:00 Ball dels gegants santamariers, juntament amb alguna altra sorpresa....

Traca i fi de festa.

Horari:
de dilluns a dissabtes de 10 a 20 h
(no tancam al migdia)
C/. Bernat de santa Eugènia, 18 baixos
Santa Maria del Camí · 07320
Tel. 971 140 232 - 620 172 383

FERRERIA JUAN COLL S.L.

FERRO I ALUMINI

Reixes - Balcons - Portes

Portes Basculants

Persianes en alumini i ferro

Polígon Son Llaüt - 07320 - Santa Maria del Camí
tels/Fax: 971 620 252 - mòbil Joan 607 496 602

música

L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA A MADRE ALBERTA

BG

Fruit de les bones relacions entre l'escola municipal de música Andreu Torrens i l'escola de música de Madre Alberta, s'organitzà el passat dia 1 d'abril una audició conjunta entre alumnes d'ambdues escoles.

Obri el concert la coral de l'escola de música i seguidament s'oferiren peces dels instruments de la nostra escola preparades a les classes col·lectives.

Després seguiren les interpretacions de piano i violí, on s'alternaren alumnes de les dues escoles.

L'audició s'allargà prop de dues hores, sobretot per la durada d'algunes peces interpretades per alumnes amfitrions.

Tancà el concert el nostre conjunt instrumental, dirigit per Toni Delgado, que oferí dues peces modernes per tancar l'acte.

MIQUEL CAPLLONCH (POLLENÇA, 1861 – 1935)

Miquel Cabot

Miquel Capllonch va néixer el dia 14 de gener del 1861. Quan cursava els estudis de primària va començar a rebre lliçons de música del seu cosí Juan Rotger, que era organista de la parròquia de Pollença. Va cursar el batxillerat a Palma, on també va rebre classes musicals de Guillem Massot.

Va cursar la carrera musical en el Conservatori de Madrid, on va rebre classes de Tragó, Galiana, Hernandi i Chapí, i feu les primeres actuacions en públic en el Liceu Cervantes de Madrid, amb la polonesa Eber. Va rebre una beca de la Diputació de Balears par tal que anés a ampliar el seus estudis a Berlín, on no deixà d'obtenir èxits.

A Berlín Miquel Capllonch va tenir de deixebles Artur Rubinstein i les princeses Frederich Leopold de Prússia i Albert de Sajonia, i va oferir un concert per a Carme Sylva (reina de Romania). El 1904 ja havia fet diverses composicions i ja les donava a conèixer a Mallorca: Nocturno, Mazurca, Vals..., i algunes obres per a piano com La Sonatina, Humorística, Meditació, Diàleg o el Tema i variacions.

En Miquel Capllonch es va casar l'any 1906 amb Gabriela Miteau (d'origen belga i afincada a Berlín). Amb ella va tenir quatre fills. Tota la família venia sovint a estiu a Pollença, on es va relacionar amb Miquel Costa i Llobera, Llorenç Cerdà i el general Bosch. El 1912 Capllonch i la seva família s'instal·laren a Madrid, i el 1915 a Barcelona.

El 1920 vingueren a Palma, on es dedicà a les classes i a la composició.

Miquel Capllonch va passar el darrers anys de la seva vida a la seva casa on havia nascut a Pollença i estiu a Pollença. Les finques de Bòquer i Albercuix eren de la seva propietat i de la seva família. Va cedir uns terrenys a l'Església per a la Plaça i per a les escoles, i per a la carretera que va a Formentor. Va morir el dia 21 de desembre del 1935 a Pollença.

Les obres de Miquel Capllonch inclouen:

Música sacra: Tota Pulchra, Marxa pontifical, El càntic de la fe de San Pedro, Tot me vaig alegrar, Responso, Mon cor no és orgullós, Càntic de la Sagrada Família, Cruzados del amor divino, Oratio pro discipulis, la Salve, A San Vicente, Himno para las cortesanas del Niño Jesús, Avemaria i Glòria.

Música coral profana: Noche y dia, Avui és diumenge, Ahora se ha devuelto al mundo la tranquilidad.

Miquel Capllonch també és l'autor de la instrumentació de l'Alborada de Pollença i de la Ximbomba d'Artà.

El músic Capllonch va ser molt més prolífic, només hem citat algunes de les seves obres.

VII GALA DELS PREMIS DE LA MÚSICA

BG

El passat 28 de març tingué lloc al restaurant Son Sant Martí de Muro la VII gala dels Premis de la Música, organitzada per la Federació Balear de Bandes de Música juntament amb el Consell de Mallorca.

Hi assistiren unes 220 persones, la majoria vinculades al món de les bandes de música. La nostra banda de música hi fou present amb una comissió encapçalada pel president, Joan Ferrer.

S'obrí l'acte amb una presentació de la gala i la benvinguda a tots els assistents; després se serví el sopar.

A l'hora dels cafès començà l'acte d'entrega de premis d'aquest any, entre els quals la nostra banda enguany no optava a cap categoria.

S'inicià amb el discurs del president de la Federació, el Sr. Josep Clement. Hi ha diferents categories en els premis; el premi Antoni Llopart (al músic no professional amb més de 30 anys de dedicació) fou per a Pau Siquier i Andreu Pol; el premi Baltasar Moyà (a la investigació i producció musical), va ser per a Antoni Aulí i Bartomeu Garau; i el premi Rafael Bauzá (al suport i l'esforç a una banda) va recaure en Miquel Roig.

Per tancar l'acte la banda simfònica de la Federació interpretà dues peces, El Consejo, de Baltasar Moyà, i El Reloj de Lucerna, de Miquel Marquès.

AUTOESCOLA

RUBI

Telèfons: 607 582 820 / 615 056 363

**Permisos A, B, BTP · Llicències ciclomotor
SANTA MARIA · ALARÓ · BINISALEM**

Noemi
Esmeralda

**Joieria tradicional mallorquina
Reparació i restauració de joies,
creacions pròpies**

Reina Esclaramunda 4, Palma-tel: 971710907

NOTICIES DE PENSIONISTES I JUBILATS

text i fotos: J. A.

Si com se sol dir el moviment es demostra caminant, no hi ha dubte que l'Associació de Pensionistes i Jubilats es mou, puix que continuament va fent camí, bé sigui organitzant excursions, festes relacionades amb el camp -verema, collita de figues-, enllestida de carrosses, o amb les actuacions de la pròpia coral del centre.

Així doncs, gens no ens hem d'estranyar que gairebé en cada edició d'aquesta revista haguem de publicar alguna notícia relacionada amb aquesta entitat.

Al llarg del passat mes de març organitzaren un concurs de pastissos i de coques tradicionals, en el qual prengué part una trentena de socis amb uns treballs de pastisseria, a qual millor, que posaren en dificultats el jurat a l'hora d'emetre el veredict.

Aquest estava compost per: Gabriel Roca Juan, Lorenzo Fiol Martín i Tomeu Pastor Grau, i la seva decisió fou la d'atorgar els següents premis:

A Mateu Colom, per la millor decoració.

A Magdalena Fuster, per la millor coca tradicional.

A Catalina Garí, pel millor pastís.

No cal dir que fou un concurs dolç i una reunió agradable. Després de la degustació dels pastissos hi hagué ball.

Si el que acabam de contar passava el dissabte dia 21, el següent dissabte, que fou dia 28, més d'un centenar d'animosos i juvenívols socis reteren l'annual visita a la venerada Sor Francinaina, la beata sencellera.

Malgrat la inclemència del temps, amb la seva constant brusca, a les 9 del matí començà l'excursió a la veïna població. Els més agosarats partiren a peu i la resta amb els seus propis vehicles.

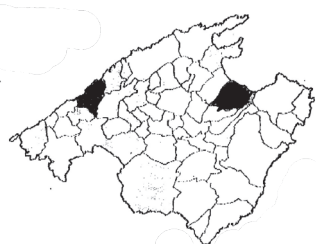
La contínua pluja que anava caient fou la causa que s'hagués de suspendre la torrada a l'aire lliure als terrenys del poliesportiu de Biniali, on es tenia previst dinar, per la qual cosa els organitzadors optaren per fer el trasllat a una nau agrícola del camí de Ca Na Cili que tan amablement en Tomàs Pizà, de Son Torrelleta, posà a la seva disposició.

El temps –qui sap si avergonyit– escampà unes hores i va sortir el sol i els excursionistes gaudiren d'una bona torrada i sobretot d'una bona i encantadora reunió.

l·linatge

ASCENDÈNCIA I ESCUTS DEL LLINATGES DE MALLORCA: CALAFAT

Rafel Joan

Ens trobam davant un llinatge l'origen del qual és el nom d'un ofici, calafat, que segons F. de B. Moll deriva del grec tardà *kalafates*. Es refereix a les persones que tenen per ofici calafatar barques i també les que el tenen de tapar les juntures dels bots.

El mot calafatar era comú a les principals llengües mediterrànies medievals: occità, italià, castellà, català, àrab, grec, etc., derivat sens dubte de les dues darreres, probablement de l'àrab *galfat*, però que també pot ser procedent del llatí *calefare* (escalfar), per tant d'una de les operacions més importants realitzades pels calafats, que era la de fondre i desfer el quitrà per l'acció del foc per poder-ne fer ús.

Des de les llengües mediterrànies el mot es va estendre a quasi tots els llenguatges marítims.

La moderna forma catalana calafatejar es deriva del substantiu calafat, el mateix que *calafatear* deriva del mot castellà *calafate*, mentre que l'antic *calafatar* ens ve del verb àrab *galfat*.

L'any 1254 aquest llinatge era present al poble de Moncofa (Castelló), al Regne de València.

La presència d'aquest llinatge a Mallorca es remunta a l'època immediata a la conquesta, i sens dubte el seu establiment fou al poble de Valldemossa.

Al segle XIV trobam aquest llinatge a Ciutat i a la part forana documentat al *Corpus d'Antropònims Mallorquins*, obra del professor Joan Miralles. A Ciutat, Pere Calafat al monedatge

de la parròquia de Sant Nicolau l'any 1336, i Arnau i Nicolau Calafat de Valldemossa i Bernat Calafat de Santa Margalida, a la llista de l'any 1359 dels homes d'armes de la part forana de Mallorca, amb motiu de la guerra contra Castella.

El segle XV, Nicolau Calafat (Valldemossa 1430 - Palma 1500). Impressor, regi la primera impremta mallorquina, fundada juntament amb el lul·lista Bartomeu Caldentei. El seu nom apareix al primers llibres impresos a Mallorca, a l'obra *Tractatus de Regulis Mandatorum* l'any 1485, i a La Contemplació de Jesús l'any 1487. Imprimí la *Gramàtica llatina* de Juan Pastrana i un any després el Breviari mallorquí, a dues tintes. Destacà com a campaner, com a rellotger i treballà com a ballester.

El Diplomatarí del Monestir de Santa Maria de la Real de Mallorca, entre els anys 1361 a 1386 ens dóna una idea dels pobles on es troba registrat aquest llinatge, que són Valldemossa seguit de Deià els més nombrosos, on trobam l'emfiteusi (1) d'una possessió que cedeix Bernat Muntaner de Deià a Antoni Calafat de Valldemossa l'any 1370, i l'any 1375 l'abat Nadal de La Real i son convent, volent remunerar els serveis de Bernat Ripoll, li cedeixen una tafona a Deià amb la condició que Guillem Mestre i Bernat Calafat, emfiteutes de l'abadia, hi puguin fer oli de les olives dels seus olivars.

Als pergamins de la Cartoixa de Valldemossa, hi figura documentat aquest llinatge amb molta freqüència, el que ens fa veure que hi tenia una representació molt important a aquell municipi, on trobam entre els anys 1319 i 1332 les vendes que fan Nicolau Alcover a Bartomeu Puigserver de Valldemossa i Pere Salom a Pere Mut, també d'aquest poble, de terres que confronten amb les d'Antoni Calafat, propietari de Pastoritx; l'any 1406 l'avinença de Blanca, muller de Jaume Calafat de Valldemossa, a pagar un morabatí sobre l'heretat de Sibil·la, muller de Guillem d'Olesa, també d'aquest poble; el 1584 el testament de Margalida, viuda d'Antoni Puigserver, filla de Bernat Calafat, hortolà de Valldemossa; i la dispensa del quart grau d'afinitat, datada l'any 1631, concedida pel papa Urbà VIII a Jaume Calafat i Joana Mas, de Valldemossa, per poder casar-se.

Al segle XV, i en el registre d'esposoris de l'Església de Mallorca, l'aparició d'aquest llinatge és molt semblant en els nuclis de població d'abans i després d'aquest segle, tret de dues informacions, que són una de Santanyí i l'altra de

Campos.

A les informacions judicials sobre els afectats de la Germania fetes l'any 1523, apareixen a Valldemossa dotze homes amb aquest cognom, a Santanyí en comptam dos, a Manacor n'apareix un, igual que a Sóller; entre els agermanats de Ciutat figuren així mateix quatre persones.

Amb aquest llinatge hi hagué persones que tengueren rellevància a la vida mallorquina d'aquells temps, entre les quals citam:

Miquel Calafat (segle XVII). Pintor, continuador de l'obra d'Andreu Reus com a retratista del reis de la dinastia mallorquina. Realitzà els retrats dels infants Felip de Mallorca i Ferran del Peloponés, així com el de la infanta Isabel.

Pere Calafat (Santa Margalida s. XVI – 1572). Religiós observant, cursà estudis a la Universitat de Salamanca. Fou predicador i confessor; morí en fama de santedat.

Ramon Calafat, "el donat Calafat" (Mallorca s. XVIII – 1823). Genealogista. Germà llec del tercer orde dels menors. Va exercir com a sagristà a l'església de Sant Francesc (1780 – 1818). Deixà manuscrits a la biblioteca de Can Olesa, les obres *Genealogías de todas las casas nobles de Mallorca, Esplendor gentilicio y theseras nobiliarias del Reyno de Mallorca* i altres.

Baltasar Calafat i Danús (Palma 1683 – 1735). Religiós i escriptor. Fill del jurista Rafel Calafat (Santa Margalida s. XVIII). Estudià amb els dominics. Fou ordenat prevere a Roma. En tornar a Mallorca es distingí com a gran teòleg, orador i estilista de llatí. Va ser prior dels germans de la Milícia de Jesucrist, penitencier de Sant Domingo i procurador major de la Confraria de Sant Pere i Sant Bernat.

Aquest cognom ha donat lloc a diversos topònims arreu de tot Mallorca, com: Can Calafat, propietat rústica del terme de Palma, situada entre Son Oms Vell i Son Llompart; Es Calafat, accident geogràfic de la costa de Sóller, situat entre Punta Llarga i s'Illeta; Son Calafat, possessió del terme de Valldemossa, entre cal Sen Doi i Son Salvat; està documentada el 1585 i pertanyia a la família Calafat, de la qual prengué el nom.

Pel que fa a Santa Maria:

Consultades totes les fonts que hem tengut a l'abast, podem afirmar amb quasi tota seguretat que aquest cognom arribà a Santa Maria amb l'establiment al nostre poble a principis del segle XIX de la família d'arrendataris pagesos (amos) originària de Valldemossa, de la qual el primer membre documentat com arrendador fou Amador Calafat i Verger, que el 1811 llogà la possessió de Son Oliver i un any després Son Torrella.

A Amador Calafat, el trobam al cens que es va fer l'any 1816 a Santa Maria, juntament amb tota la seva família. Entre els anys 1826 i 1832 adquirí terres a Pere Antoni Pisà, a Josep Massot i a Francina Pisà.

Fou el primer membre a Santa Maria d'una nissaga d'arrendadors de possessions, entre els qual cal destacar el seu nét Jaume Calafat i Riutort, que fou el primer amo Calafat de Puntiró, possessió que fins fa pocs anys encara era regida per descendents d'aquesta branca.

Els Calafat estigueren molt presents en la vida municipal d'aquest poble durant el segle XIX.

Actualment és encara a Valldemossa on, amb molta diferència, trobam en més abundància el llinatge Calafat. Un altre poble on es troba amb certa freqüència és Santa Margalida, Deià, Alcúdia i Santa Maria del Camí, aquest darrer municipi amb trenta-un casos que representen el 0,39% del cens de l'any 2003. Comparteixen una presència discreta d'aquest llinatge les comarques del Pla. El Llevant i el Migjorn tenen una representació escassa o nul·la.

(1) Emfiteusi: cessió perpètua o per a llarg temps d'un immoble o terres, compensada pel pagament d'un cànon (alou - censal) anual al que fa la cessió, conservant-ne ell el domini directe.

Fonts: Els Pergamins de la Cartoixa de Valldemosa, El Diplomatar del Monestir de la Real, *El Corpus d'Antropònims Mallorquins* del segle XIV, La Gran Enciclopèdia de Mallorca i El Registre d'Esposoris de l'Església de Mallorca "Concessos".

FUSTERIA

CANYELLES SL

MIQUEL I MATIAS CANYELLES PIZÀ

C/. Costa i Llobera, nº 2 Tel.971 62 00 80 - Fax 971 14 09 08
07320 Santa Maria del Camí

NOVES FORMES
NOVES FORMES

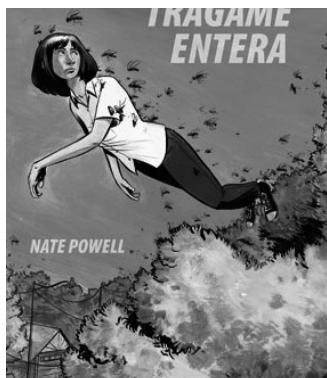
Tel. 971 14 06 34

C/. Antoni Gelabert, 14 A
Santa Maria del Camí
Antiga Perruqueria Can Buc

còmic

Jaume Martí Santandreu >>> <http://miontedon.blogspot.com/>

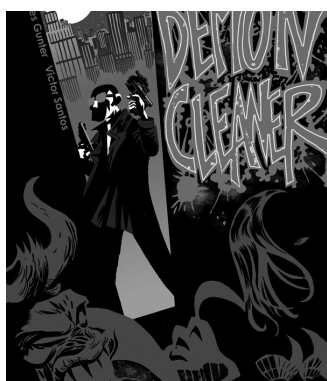
1. TRÀGAME ENTERA - EDITORIAL LA CÚPULA

Aquesta obra que ens arriba carregada de reconeixements: premi "Ignatz" al debut més destacat del 2008, candidata al premi de novel·la de "Los Angeles Book Prize" en la categoria de ficció juvenil, i per als premis "Eisner", que es lliuraran durant "la San Diego Comic Convention" el pròxim mes de juliol, està nominada a millor àlbum gràfic, millor artista (Nate Powell) i millor retolat.

Nate Powell, en aquesta seva òpera prima, tracta sense embuts el tema de l'esquizofrènia infantil, la teràpia de procediments agressius, els fracassos amorosos, la incomunicació amb els pares i la mort. Narrada en un to deliberadament pausat i amb un notable i delicat dibuix, l'editorial La Cúpula pot tenir la satisfacció d'haver editat una de les considerades millors novel·les gràfiques de l'any publicades a Espanya.

2. DEMON CLEANER - EDITORIAL DOLMEN

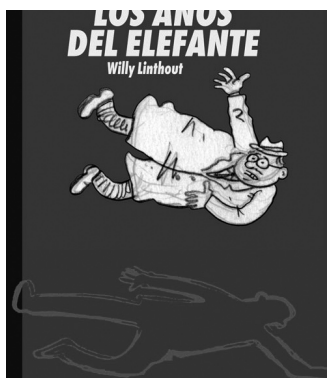
Demon Cleaner és una novel·la gràfica a tot color, en la qual se'ns conta com tres mortífers dimonis són alliberats a causa de la tristament habitual estupidesa humana, en un estrany ritual gastronòmic-demoníac, de la seva eterna presó. Encara sort que hi ha a qui cridar encara que, realment, el triat semblar tan temut com l'amenaça alliberada. Capturar-los serà la missió d'un misteriós personatge, que no solament ha d'eliminar-los, sinó eliminar qualsevol rastre de la seva presència en la terra. Estam davant un còmic d'acció, amb tocs d'humor negre, que no dona ni un instant de respir al lector en aquesta trepidant obra d'acció sobrenatural. Víctor Santos, un dels autors més premiats i seguits pel públic del nostre país, posa el seu talent al servei del nord-americà Milers Gunter. Bon tàndem creatiu que ambdós formen i que funciona perfectament. Ja van treballar junts per a Image (EUA) amb l'obra Zombee.

3. TEA PARTY - EDITORIAL DIBBUKS

Estam novament davant una excel·lent obra de l'autora Nancy Peña. A Tea Party ens presenta una història atractiva i plena de poètica personal que plasma amb el seu habitual traç elegant i precís que, a més, s'inspira en els gravats de la època victoriana. Un gat entremaliat, una tassa de te, un parell d'elegants protagonistes, en fan assistir a una festa a Londres, en què s'inclou una competició de te entre dos aristòcrates, una competició amb un final inesperat, que té convidats de luxe com el mateix Sherlock Holmes. Nancy Peña amb aquesta obra manté el llistó molt alt, i afiançant-se gràcies a les seves predecessores El gabinet chino, La cofradia del mar, El gato del kimono i Les Nouvelles Aventures du Chat Botté.

4. LOS AÑOS DEL ELEFANTE - EDITORIAL PONENT MON

Los años del Elefante és la història de la deriva de l'autor, Willy Linthout, davant el suïcidi del seu fill. Un dia, sense cap explicació possible, el fill del protagonista d'aquesta història decideix acabar amb la seva vida. En un sospir devastador tot es perd. Estam davant una història angoixant, es desitja arribar aviat fins al final i entrellaçar la sortida amb una mica d'esperança. Curiós i agradable dibuix, molt pròxim a l'esbós. Los años del Elefante està sent utilitzat com eina d'ajuda per organitzacions que ajuden a superar el trauma que produeix un suïcidi de persones properes. A Holanda Los años del Elefante va ser premiat amb el prestigiós "Stripschapspenning" al millor treball de literatura gràfica del 2007. A Bèlgica va obtenir el premi més important que pot rebre un còmic: millor còmic cultural belga 2008. Aquest any 2009, Willy ha rebut el Bronze Adhemar per tota la seva carrera.

SOLER
ADAPTACIÓ I DIBUIX:
JAUME MARTÍ

EN SOLER DURANT
MOLTS D'ANYS VA
ESTA AMAGAT
DINS UNA
CAMBRA DES
CAMPANAR DE
S'ESGLÉSIA
DE
STA. MARIA.

SA MARE NO VA DEIXAR
UN SOL DIA DE DUR-LI MENJAR.

RASSAREN ELS ANYS I JA HI
TORNAVA HAVER MOLTS
DE BANDEJATS, SENSE CAP
ALTRE REMEI BO, EL
GOVERNADOR VA CONCEDIR
UN PERDÓ GENERAL.

EL BANDEJATS VAREN
SER PERDONATS I
INCORPORATS DINS
L'EXÈRCIT DEL REI.

EN SOLER TAMBÉ LI VA
CORRESPONDRE EL PERDÓ,
VELL I MALALT ENCARA VA
TENIR TEMPS DE CONEIXER
ELS SEUS FILLS, JA FETS
UNS HOMES.

AVUI A L'ACTUALITAT EN EL POBLE,
EN SOLER ENCARA HI ESTA PRESENT...

gloses

A EN MIQUEL CABOT

Joan Andreu.

No vos podeu imaginar
l'emoció que he sentit
amb l'article que he llegit
sobre una malaltia pulmonar.

Ens parla un amic estimat
de tribulacions personals,
de temences i de perills reals,
que a ell li són arribat.

El seu patiment constant
no ens l'amaga tampoc,
davant la temuda EPOC
que l'està tiranitzant.

A l'escrit també he après
de llargues nits angoixants;
d'ofegadors i mortals instants,
que l'ànima m'han corprès;

de presses per arribar
al llunyà PAC salvador,
cercant la mitigació
a la manca d'alènar.

Quan més ésser comprès necessitava
per l'atroç malaltia suportar,
amb el refús s'havia d'enfrontar
dels qui pensaven que exagerava.

Per la seva bona sort,
a Caubet va acudir
a on na Catalina li va dir
que hi trobaria conhort.

El que primer hi va trobar,
fou un equip fenomenal
d'extraordinari sentit humanal,
que a vèncer el mal l'ensenyà.

Ell confessa amb satisfacció
que tot ho aconsegueix superar
amb l'ajut de l'estimada mà
de na Joana, el seu gran amor.

Ànim i endavant, Miquel!
Recupera autoestima i tarannà.
L'empatia no et faltarà
d'aquest amic fidel.

ON ANAM

R. Estarellas

Una cosa vull demanar
i la resposta agrairia,
perquè amb la meva poca sabiduria
no ho acab de tenir clar.

Sempre m'havia pensat
que sa política era una altra cosa,
i veig que quan un fa nosa,
una petita falta és un gran pecat.

Sa democràcia ens ha duit això;
diuen que més llibertat,
però manco seguretat,
pareix que tothom té por.

Sa gent té poca alegria,
ningú parla de coses bones,
tant els homes com ses dones,
a les tertúlies de cada dia.

Poc respecte, violència i insults;
la vergonya està absent,
estam passant un mal moment:
la gent major, infants i adults.

Per cercar gent no importa frissis,
si vols fer fer qualque jornal,
per tot sobra personal,
culpa d'aqueixa crisis.

Espanya està espanyada
i jo arreglo no veig,
per qualsevol camí que parteix
només veig gent apurada.

Fora feina ni doblers,
tothom està malsofrit,
tots els doblers s'han repartit
els polítics i banquers.

Bastants de moments estic pensant,
i qualque dia em lleva el dormir,
perquè em pareix a mi
que de cada s'està embullant.

S'embull s'està fent gros,
i jo pens que mal d'aclarir.
Serà com la carn, que de molt bullir,
es queda poca popa i molts d'os.

Una solució jo voldria
per aquest mal poder curar,
i no tenir-nos que vacunar,
ni haver d'anar a s'apotecaria.

esports

RESULTATS FUTBOL, CD SANTA MARIA DES DE DIA 16/03 AL 19/04

JOB

Segona Regional

Serverense B – Santa Maria	5 – 0
Arenal B – Santa Maria	1 – 1
Santa Maria – Vilafranca	3 – 1
Sant Jordi – Santa Maria	4 – 1

Juvenil 1ª Regional, grup B

Santa Maria – Atº Balears B	3 – 2
Santa Monica – Santa Maria	4 – 4
Santa Maria – Son Ferrer A	0 – 4
Pollensa – Santa Maria	2 – 1

Futbol 11 Femeni regional grup B

Santa Maria – Sant Jordi	0 – 8
--------------------------	-------

Ses Salines – Santa Maria	9 – 1
Santa Maria – Algaida	0 – 3

Cadets 2n Regional grup C

Alaró – Santa Maria	2 – 2
Santa Maria – Atº Son Servera	1 – 0
Rotlet Molinar – Santa Maria	4 – 1

Infantils 2n Regional grup B

Santa Maria – Esporles	1 – 3
Sollerense – Santa Maria	2 – 1
Santa Maria – Pollensa	1 – 4

Alevi Futbol 7 grup B

Santa Eugènia – Santa Maria	2 – 4
Juv. Can Picafort – Santa Maria	6 – 1
Binissalem – Santa Maria	2 – 0

Benjamí Futbol 8 grup C

Binissalem – Santa Maria	2 – 2
Murense – Santa Maria	4 – 0
Santa Maria – Constància	2 – 4
Poblense – Santa Maria	5 – 2

RESULTATS FUTBOL, CD SANTA MARIA DES DE DIA 16/03 AL 19/04

JOB

Tercera Regional grup A

Montaura – Santa Maria At	3 – 2
Santa Maria At – Can Pastilla	1 – 1
Sp.Valldemosa – Santa Maria At	suspès

Alevi Futbol 7 grup C

Santa Maria At – Cala d'Or	1 – 4
Es Pla – Santa Maria At	15 – 0
Santa Maria At – Maria de la Salut	3 – 3

temps de cuina

CASSOLA DE PASQUA

J.A.

Aquesta vegada vos volem presentar la recepta d'un plat típic de les festes de Pasqua, que s'elabora aprofitant la resta de carn i els ossos que han quedat després de fer les panades, i també part de la freixura de xot que ens pugui haver sobrat després de fer el frit. És un plat molt mengívol, fàcil de preparar i que ens recorda els temps feliços de la infància.

Ingredients

- 3 ossos de xot
- 1/2 kg. de carn: xot i conill o pollastre
- 1/2 kg. de freixura de xot
- 2 dotzenes de caragols (prèviament cuits)
- 2 manats de grells
- 1 cabeça d'all
- 3 carxofes

- 150 grs. de pèsols
- 4 patates mitjanceres
- 4 galletes d'inca
- 1/2 tassó de llet
- safrà
- espècies

Elaboració

Farem un sofregit amb els ossos, la carn, la freixura (tallada petita com si volguéssim fer un frit) i els grells. Hi afegirem aigua i els alls i ho farem bullir. Quan la carn comenci a estar cuïta hi afegirem els caragols, les patates tallades a cantonets, els pèsols i les carxofes a trossos, a fi que tot s'acabi de coure plegat. Mentre, farem una picada amb els alls, les galletes, les espècies, el safrà i la llet, que posarem a l'olla mesclant-ho tot abans d'apagar el foc.

metereologia

M. Cabot

Temperatures, evaporació, pluges i humitat relativa

dia	temp a les vuit	màx M	mín m	oscil·la ció M-m	mitja M+m dos	lect evap	evapo ració	humiditat M-m-a 8h.	pluges m h v mm	comentari a les 8 mm
1	13,0	16,0	5,0	11,0	10,5	5,7	1,0	100-47-86		rosada, cel tot u, vent de xaloc
2	12,8	15,5	4,2	11,3	9,8	6,7	1,8	92-49-66		solellet, niguls grossos a T. llevant
3	12,3	16,3	5,1	11,2	10,7	8,5	3,8	96-70-78		cel tot u, fora sol, vent de gregal
4	11,8	18,1	8,9	9,2	13,5	10,7	2,2	100-81-96	o o	6,1 cel tot u, fora sol, vent de gregal
5	11,8	15,5	3,0	12,5	9,2	14,2	3,8	100-60-61		solellet, niguls, boires altres a T., ponent
6	11,8	12,8	7,5	5,3	10,1	18,0	5,1	100-55-67	o o o	4,4 solellet, niguls grossos a T. vent gregal
7	12,8	15,0	2,0	13,0	8,5	5,1	1,0	98-47-56		solellet, niguls petits a llevant, vent llevant flux
8	13,2	17,5	6,1	11,4	11,8	6,1	4,9	97-44-77		solellet, niguls per tot, vent de migjorn
9	14,2	17,4	3,8	13,6	11,6	11,0	2,5	100-73-82		solellet, niguls petits a T., vent de migjorn
10	14,8	19,0	8,4	10,6	13,7	13,5	2,5	100-50-77		solellet, nigul grossos escampats per tot, llevantet
des	128,5	163,1	54,0	109,1	109,4	99,5	28,6		10,5	
11	12,0	17,0	4,2	12,8	11,6	16,0	2	100-70-92		rosada, soletlet, cel ras, ventet de llevant
12	14,1	18,0	4,7	13,3	11,3	18,0	5,8	100-67-77		solellet, cel ras, oratgi de migjorn,
13	15,1	19,5	1,6	17,9	10,5	5,8	3,5	93-38-80		rosada, cel ras, vent de ponent.
14	16,9	21,1	2,2	19,8	11,6	9,3	5,4	100-41-60		rosada, sol, cel ras, llevant flux
15	18,2	23,1	2,5	20,6	12,8	12,7	5,1	100-60-60		boira alta, sol, llevant fort
16	16,0	19,5	5,0	14,5	12,2	17,8	7,6	100-62-75		solellet, niguls grossos grisos a T., vent de xaloc
17	14,8	12,8	6,5	6,3	8,6	7,6	1,8	100-61-68		sol, cel ras, llevant fort
18	15,9	18,0	4,0	14,0	11,0	9,4	2,7	100-62-86		sol, cel ras llevant fort
19	14,0	20,5	2,9	17,6	11,7	12,1	2,5	100-63-72		rosada, sol, cel ras, vent de migjorn
20	15,0	19,0	3,2	15,8	11,1	14,6	3,4	100-72-81		sol, cel ras, ventet de llevant
des	152,0	188,5	36,8	152,6	112,4	123,3	39,8		0	
21	13,0	20,5	4,0	15,5	12,2	18,0	5,2	91-42-62		sol, niguls petits a T., llevant flux
22	15,0	22,0	2,0	20,0	12,0	5,2	4,1	100-48-48		sol fort, nigulets a T. vent de migjorn
23	19,0	20,1	1,0	19,1	10,5	9,3	4,6	100-45-45		rosada, cel ras, vent de ponent fortet
24	14,9	20,6	0,9	19,7	10,6	13,9	4,1	100-35-71		rosadaterenyines petites, ponent molt flux
25	14,1	21,0	6,7	14,3	13,8	18,0	3,1	86-40-70		sol, nigull blancs petits a T. ventet de llevant
26	16,0	17,8	3,2	14,6	10,5	3,1	2,5	100-64-73		sol fort niguls a T. i Ll. ventet de migjorn flux
27	15,0	19,3	3,4	15,9	11,3	5,6	2,6	100-63-68		sol fort, niguls llrg prims i escampats, vent migjorn
28	13,0	23,1	5,1	18,0	14,1	8,2	3,6	91-58-70		sol, cel estirat, ventet de llevant
29	9,2	20,1	7,0	13,1	13,5	11,8	2,1	100-75-100	- o o	11,0 plou, tot tapat, fora sol, vent en calma
30	10,6	13,3	5,4	7,9	9,3	13,9	1,8	100-70-90	o o o	1,1 plou, tot u, fora sol, ventolí de llevant
31	11,0	12,2	7,7	4,5	9,9	15,7	1,6	100-36-81	o o o	7,3 fora sol, niguls grisos a M, ventet de N.
des	150,8	210,0	46,4	162,6	127,7	122,7	35,3		19,4	
mes	431,3	561,6	137,2	424,3	349,5	345,5	103,7		29,9	

RESUM:

Mitja de les màximes	18,1	Dies de pluja	5
Mitja de les mínimes	4,4	Dies de neu	0
Mitja de les mitges	11,2	Dies de calabruix	0
Màxima del mes	23,1 dies 15 i 21	Dies de tempesta	0
Mitja a les 8 h.s.	13,9	Dies de boira	2
Mínima del mes	1 dia 23	Dies de rosada	9
Oscil·lació extrema	20,6	Dies de gelada	0
Evaporació mitja diària	3,3	Dies neu posada	0
Total pluges del mes	29,9	Dies passa torrent	0

Control efectuat per: Miquel Cabot Parets
 Lloc de control: Son Borreó, Santa Maria
 Coordenades UTM: 480,00 kms Y 3391,8 kms
 Z-160 Latitud 29°40,5. 5° Longitud 2°,46,0'E

demografia

Neixements

Llúcia Crespí Adrover.- 07.03.2009
 Elisa Llabrés Fiol.- 13.03.2009
 Biel Amengual Cerdá.- 16.03.2009
 Rafel Rosselló Matemales.- 24.03.2009
 Adrià Constantí March Avotín.- 27.03.2009
 Haytam Akkari Fkir Sellam.- 29.03.2009
 Paula Rubio Amengual.- 02.04.2009

Defuncions

Catalina Mateu Serra.- N. 02.09.1917.- D. 27.03.2009
 Juana Roca Mayol.- N. 15.02.1928.- D. 28.03.2009

Matrimonis

No n'hi ha hagut.

**Viatges
COANEGRA**

*Més de 25 anys
d'experiència
al seu servei.*

Plaça Nova, 5 · 07320 Santa Maria del Camí
Tel. +34 971 620 263 · Fax +34 971 140 215
E-mail: santamaria@viatgescoanegra.com
www.viatgescoanegra.com

Rep Lluís
PERRUQUERIA

***HOMES - DONES**

***ESTÈTICA**

***MASSATGES**

HORES CONCERTADES

Plaça Nova, 11
07320 - Santa Maria del Camí
Tel. 971 140 900

expert

verdera.

**BERNAT DE SANTA EUGÈNIA, 62
SANTA MARIA DEL CAMÍ
TEL. 971 62 11 12**

RUSTIC ART

CONSTRUCCIONS I REFORMES

*Construïm
Ca Teva.....*

**CONSTRUCCIONS
REHABILITACIONS
PROMOCIONS**

TELF/FAX: 971620889
650 40 93 30 /650 40 93 40.

C/ BATLE JOSEP CANYELLES
CANT. SANTA CATALINA TOMAS.
SANTA MARIA DEL CAMÍ.